

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/3.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Lesznek még nehéz napok

Az én célom az, hogy az erdélyi magyarság érdekeit szolgáljam, nem pedig, hogy karriert csináljak. Ha ezeket az érdekeket nem tudom érvényesíteni, ellenzékbe vonulok. Egész életemben ellenzékben voltam, még az államtanács tagjaként 1972-ig is. Ezt hangsúlyozta a Die Welt című napilapban szerdán megjelent nyilatkozatában Király Károly, a román Nemzeti Megmentési Front tanácsának egyik alelnöke.

A tekintélyes nyugatnémet napilap az alelnököt úgy mutatta be, mint 1,5 millió romániai magyar reménységét, olyan személyiséget, aki 1972-ben kegyvesztett lett a Ceausescu-rendszerben, tegnap még Ceausescu fogdmegjei fenyegették, most pedig a legbefolyásosabb magyar Romániában, Ion Iliescu helyettese.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy az új Romániát veszélyeztetik-e nemzeti-ségi konfliktusok, Király Károly megállapította: véleményem szerint Romániát nem veszélyeztetik, de konfliktusok lesznek, mert Ceausescu politikája román nacionalizmuson alapult, s e nacionalizmus mélyen gyökerezik a román népben. Már most megmutatkoznak a nacionalizmus jelei mindkét oldalon. A kormánynek e kérdésben óvatosan és megértően kell eljárni, hogy szavatolhassa minden nemzeti-ség egyenjogúságát. A jelen pillanatban ugyanis mindannyian egyenlők vagyunk, de a románok egyenlőbbek – mondotta az alelnök.

Arra vonatkozóan, hogy megvan-e a lehetősége az erdélyi területi autonómiának, Király Károly kifejtette: ha szabályozzák az Erdélyben élő nemzetiségek egyenjogúságának kérdését, akkor elképzelhető egy ilyen regionális vagy területi autonómia. Nekünk

több nyelvű oktatásra van szükségünk, hiszen Erdélyben három nyelvet beszélnek.

Az NSZK igen jelentős segítséget nyújthat, tekintettel arra, hogy Romániában 150 ezer erdélyi szász és bánáti sváb él. Nemcsak gazdasági segítségre gondolok, hanem elsősorban az emberek közötti kapcsolatok területére.

A kivándorolt erdélyieknek vissza kell térniük, akik pedig itt maradtak, azoknak utazniuk kell, s külföldön meg kell ismerkedniük a demokráciával. Demokratikus sajtóra, demokratikus tájékoztatási eszközökre, demokratikus nevelésre van szükségünk. Az oktatási rendszerben személycserét kell végrehajtani.

Király Károly megállapítása szerint Románia most elfogadta a kapitalista piacgazdaság lényeges elemeit, a magántulajdont és a szabadvállalkozást. A mi erősen kollektivizált övezeteinkben fel kell számolni a kollektivizáltságot, ehhez meg kell teremteni a jogi kereteket, szükség van további alkotmányra, amelyen már dolgozunk is. Elsősorban azonban a nép akaratának kell érvényesülnie és tanulnunk kell. Méghozzá nemcsak gazdasági szempontból kell új módon gondolkodnunk, hanem meg kell tanulnunk a demokráciát is.

Sokan úgy vélik, hogy a gondos Ceausescu-rendszert most egyszerűen felváltotta egy jó rendszer, tehát elég, ha az új kormány érdekében csak jót cselekszenek. És hopp, már vége is a demokráciának, mert az embereknek meg kell tanulniuk, hogy kritikusan gondolkodjanak, és a kormánynak azt kell megtanulnia, hogy ezt a bírálatot el is fogadja.

Elszámolható-e az MSZMP- vagyon?

(Jogi, jogtalansági akadályokról a 7. oldalon)

Svábsorsok

(Tanulmány a 10. oldalon)

Erdélyi utazásaink a 8-9. oldalon

A Front már fél éves

(Szenzációs bukaresti bejelentés a 2. oldalon)

Tisztelt Címzettek!

Kezdetben úgy gondoltam, soha nyílt levelet nem írok, mert aki szerkesztőségben dolgozik, láthatja, milyen özöne árad ezeknek a fogalmazványoknak nap nap után. Valami most mégis arra ösztönöz, hogy azokra a nyílt levelekre, melyek írásra ösztönöztek, hasonló műfajban válaszoljak. Miről is van szó? Olyan közleményekről, melyekben a harag elkerülése végett, de a nagyobb általánosság érdekében nem nevezem meg az igazi tetteseket, hanem csak így: a nekeresdi SZDSZ nyílt levele az ENSZ főtűkárához; a holvannaki kiszagdák üzenete a négy nagyhatalomhoz; a nincseneki MDF alapszervezet Bush amerikai elnöknek... és így tovább. Nem akarom elvitatni senki abbéli jogát, hogy beleszóljon az országos politikába, sőt a világ ügyeibe, csak akkor ki söpör az említett pártszervek háza előit? Ugyanis egyre-másra jön-

Nyílt levelem

a pártokhoz, főleg alapsejtjeikhez

nek az olyan hírek is, hogy a nekeresdi vezetők már karácsony előtt kiosztották súlyos tűz és százezrekre rúgó nyereségeiket, a dolgozók zúgolódása ellenére, akik még egy huncut vasat sem kaptak. Közben döbbenet kérézik, vajon mi volt az a nagy-nagyon jó munka, amely alapján az igazgatójuk millió fölül összegzet vagott zsebre. Aztán jönnek olyan hírek is, hogy a jó „elvtársak” például Holvannakon ott vannak a különféle vállalatoknál mint tanácsadók tízhúszezreért, a volt üzemi párttitkár meg mint szociálpolitikai előadó – most kreált munkakör – tovább ténykedik az MSZP szervezésében. Aztán jönnek olyan hírek is, hogy egyre-másra nyílnak a vidéki „mosodák”

ilyen-olyan címeken, ahol igyekeznek az elszámolás elől eldugni és tisztára mosni a volt MSZMP egyáltalán nem volt-vagyont. Keményen folyik a seftelés a pártházakkal, ingatlanokkal, és egyáltalán nincs szó a törvény betartásáról, azaz az elszámoltásról. Nincs, hiszen a negyven év alatt kialakult hierarchiák továbbra is kitűnően működnek. A törvény felügyelőinek nem érdekük a törvényesség megtartása, hiszen benne vannak a buliban, akik viszont felügyelhetnék a békés átmenet tisztaságát, ugyanis a békés mellett legalább annyira hangsúlyos a *tiszta* is, vagy nincsenek jelen vagy gyáván, szemet hűnyva pótcselekvésekkel jelzik látnak jelenlétüket. Olyanokkal, mint

amit bevezetőben említettem, vagy többször olyanokkal, mikben kiemelik saját nagyszerűségüket, miközben valamelyik másik szervezettől – el-lenzékítől! – elhatárolják magukat, vagy esetleg nem tartóztatják magukat szidni a társakat, párton belül és párton kívül.

A nyílt levél özönben alig akad egy-egy, amely helyi – például elnyomorított, kismizett kistelepülések – gondjaival foglalkozna. Pedig – és ezt tudomásul kell venni a pártoknak fent és lent – nincs országos politika helyi politika nélkül. Olyasvalami ez, mint amikor a kőszivatag fölött elstívt egy szélroham, de minden kő a helyén marad. Hát közölhetem önökkel, tisztelt pártok, hogy eddig minden kő – különösen vidéken – a helyén van. A legkisebb kavicsig.

Czakó Sándor

A Front már féléves

A román Nemzeti Megmentési Front Tanácsa már hosszabb ideje létezett – közölte egy francia újságíróval Mihai Lupoi újonnan kinevezett román idegenforgalmi miniszter, megerősítve Nicolae Militaru tábornok korábbi kijelentését, amely szerint az új vezetés már hat hónappal ezelőtt megkezdte működését.

A kedden kinevezett Mihai Lupoi, aki egyike a Megmentési Frontban működő négy aktív katonatisztnak, a Le Figaro című lap tudósítójának adott nyilatkozatában úgy fogalmazott, hogy a front már hosszú ideje körvonalazódott, de közvetlenül a Ceausescu elleni felkelés barikádjai alakult meg. Militaru tábornok, honvédelmi miniszter egy december 22-én, az RKP Központi Bizottságának székfészekében készült videofelvételben azt közölte, hogy a Front már hat hónapja működött.

Lupoi nyilatkozatában egyértelműen kizárta azt a lehetőséget, hogy a hadsereg átvenné a hatalmat, és Romániában katonai diktatúra jönne létre. Véleménye szerint a mostani vezetés előtt két feladat áll: egyrészt megtanítani a románoknak, hogyan élhetnek szabadságban, másrészt helyreállítani a gazdaságot, hogy a szabad választásokból kikerülő új kormány működőképes országot vehessen át.

Constantin Girbea külügyminisztériumi szóvivő keddi bukaresti sajtóértekezletén úgy vélekedett, hogy a Román Kommunista Párt hárommillió tagjának jelentős része nem azonosult Ceausescu nevével és tetteivel. A párt jövőjével kapcsolatban Girbea elmondta: a pártban belül több csoport javasolta, hogy hívjanak össze rendkívüli pártkongresszust, oszlassák fel az RKP-t és alakítsanak új pártot.

Bukarestben szerdán négy új minisztert neveztek ki. Velük együtt 25-re emelkedett az új román kabinet minisztereinek száma.

A földtani miniszter Ioan Folea, a szállítási miniszter Corneliu Burada, a posta- és távközlési miniszter Steian Pintelie, a külkereskedelmi és nemzetközi együttműködési miniszter pedig Nicolae M. Nicolae lett.

A nap folyamán a nemzetgazdasági miniszter mellé tizenhárom miniszterhelyettest is kineveztek. Köztük két tábornok is van: Constantin Dinca és Victor Nastase. A Nemzetgazdasági Minisztérium élén Victor Stanculescu tábornok áll.

A román hadsereg 196 tisztje és altisztje vesztette életét az elmúlt napok harcaiban, és több mint négyszázötvenen megsebesültek – közölte sajtótájékoztatóján szerdán Vasile Ionel tábornok, a nemzetvédelmi miniszter első helyettese, a hadsereg vezérkari főnöke. Becslése szerint a harcokban néhány ezer „szekus” halt meg. Az áldozatok összesített számáról nem tudott pontos adatokkal szolgálni, de úgy vélekedett, hogy Ceausescu rémuralma idején összesen több mint 60 ezren vesztették életüket az országban.

Kijelentette, hogy a hadsereg országosra szervezte ura a helyzetnek. Ceausescu testőrgárdájának minden tagja immár harc képtelen, egy részük életét vesztette, más részük letartóztatásban van. A volt diktátor titkosrendőrségének több ezer tagját ugyancsak harc képtelenné tették vagy letartóztatták, s jelenleg bírósági eljárás folyik ellenük. Büntetésükről még nincs döntés, de a bírág igazságos ítéletet akarnak – mondta.

Végezetül cáfolta azt, hogy a Kárpátokban harmincezer fős szervezett csoport lenne – véleménye szerint mindössze néhány embernek sikerült bevennie magát az erdőbe. Valószínűnek nevezte azokat a jelentéseket is, miszerint a harcokban idegen zsoldosok is részt vettek volna. Kérdést tettek fel neki azokkal a hajókkal kapcsolatban, amelyek a fekete-tengeri Constanta

kikötőjénél a haditengerészet szóvivője szerint a zsoldosokat segítették. Ezzel kapcsolatban azt válaszolta, hogy ismeretei szerint „semmilyen ilyen jellegű tengerészeti egységet nem mértek be”. Kijelentette, hogy a román haditengerészet hajóin nem menekültek el securitate-egységek. Azt is hangoztatta, hogy a hadsereg Temesvárott nem lőtt a tömegbe: barikádokat építettek, s féken tartották a tömeget, amelyre azonban „csak a securitate nyitott tüzet”.

Bukarestben az éjszaka folyamán egy elszigetelt tűzpárbajban egy katona súlyos fejszerűséget szenvedett – közölték kórházi források szerdán.

Rakétatakarítás

A szovjet-amerikai egyezményben foglaltakkal szigorú összhangban zajlik a két ország közép-hatótávolságú és harcászati-hadművelti rakétáinak megsemmisítése – jelentette ki Vlagyimir Medvegyev vezérőrnagy a szovjet védelmi minisztérium hétfői közleményét kommentálva.

A hétfői szovjet lapokban megjelent adatok szerint a szovjet rakéták 81,1 százalékát megsemmisítették meg az első másfél évben, míg az amerikai rakétáknak csak 53,3 százalékát. A TASZSZ hírügynökségnek nyilatkozva Medvegyev elmondta: a százalékos arányban mutatkozó különbség abból adódik, hogy a Szovjetunióknak 1846 KHR-HHR típusú rakétájából az első másfél évben arányosan többet kellett megsemmisítenie, mint az Egyesült Államoknak a maga 846 ilyen eszközből.

A KHR-HHR szerződés teljesítéséről szólva Medvegyev bizakodásának adott hangot: 1991 közepéig, a három évre szóló megállapodás lejártáig megsemmisítik a két fél arzenáljában lévő összes ilyen típusú harceszközt.

A VILÁG HÍREI

– Chile helyre akarja állítani teljes értékű diplomáciai viszonyát a kelet-európai államokkal, köztük Magyarországgal, és e célból külügyminisztériumi küldöttséget küld a közeli napokban az érintett fővárosokba, köztük Budapestre.

– Laurent Fabius, a francia nemzetgyűlés elnöke kedden Bukarestben találkozott az új romániai vezetés több tagjával, köztük Ion Iliescu elnökkel, Dumitru Mazilu alelnökkel, Petre Roman miniszterelnökkel és Sergiu Celac külügyminiszterrel. Laurent Fabius az első nyugat-európai politikus, aki a forradalom kitörése óta Bukarestbe érkezett. Megbeszéléseinek egyik feladata, hogy előkészítse Roland Dumas francia külügyminiszter január 10-én kezdődő romániai látogatását.

– Szűrös Mátyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke az új év alkalmából szerdán az Országház Munkácsy termében fogadta a Budapestben akkreditált diplomáciai képviselők vezetőit. A szívélyes légkörű fogadáson részt vett Horn Gyula külügyminiszter.

– Nem ismeretes egyelőre, hogy mikor utazik Litvániába Mihail Gorbacsov, illetve az SZKP KB más képviselői. Cáfolták azokat a nyugati értesítéseket, hogy az SZKP KB főtitkárát a hét végére várják Vilniusba. A szovjet vezető teljesen egész-

séges, s nem felelnek meg a valóságnak azok a híresztelések sem, hogy betegsége miatt halasztódik a litvániai út.

– Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter a közeli napokban utazik Bukarestbe, tárgyal a román külügyminiszterrel, fogadja őt a Nemzeti Megmentési Frontja Tanácsának elnöke, és a miniszterelnök is. Ugyanakkor elhárították a szovjet küldöttség összetétele, bukaresti programja további részletei iránt érdeklődő kérdéseket, s nem közölték a látogatás pontos időpontját sem.

– Az Amerika Hangja rádióállomás távol-keleti adásában szerdán olyan hírt közölt, amely szerint Kína és az Egyesült Államok között megállapodás arról, hogy a pekingi diákmegmozgalom júniusi katonai leverése óta az Egyesült Államok pekingi nagykövetségén tartózkodó kínai ellenzéki személyiség, Fang Li-cse asztrofizikus és felesége elhagyja az amerikai követséget és harmadik országban telepszik le. A kínai külügyminisztérium szóvivője közönséges kitalálásnak minősítette az amerikai rádió híret. Kínai források valószínűnek tartják, hogy megállapodásra kerül sor Peking és Washington között Fang Li-cse ügyében, de véleményük szerint az erről szóló hivatalos bejelentés csak akkor hangozhat el, ha a Fang Li-cse házaspár már eltávozott Kínából.

– Tegnap, dél-afrikai kezdeményezésre, rövid látogatásra hazánkba érkezett Roelof Fredrik (Pik) Botha, a Dél-Afrikai Köztársaság külügyminisztere. Az előzetes tervek szerint a dél-afrikai diplomácia irányítója mindössze kétnapos villám látogatásra érkezett Magyarországra, elsősorban azzal a céllal, hogy magyar vendéglátójával, Horn Gyula külügyminiszterrel találkozzék. Külügyminisztériumi információk szerint Pik Botha a magyar ellenzék, mindenekelőtt a Szabad Demokraták Szövetsége és a Magyar Demokrata Fórum prominens képviselőivel is megbeszélést folytat.

– Roland Dumas francia külügyminiszter üzenetet küldött román kollégájának, Sergiu Celacnak. Ebben kifejezte Franciaország rokonszenvét és csodálatát a román nép bátor harca iránt. A vatikáni rádió szerdán jelentette, hogy II. János Pál pápa megbízottjaként kedd óta Bukarestben tartózkodik Francesco Colasuonno érsek, pápai nuncius, utazó nagykövet, aki átadta a katolikus egyház fő pénzegyét Ioan Robu püspöknek, bukaresti apostoli kormányzóknak. Sergiu Celac külügyminiszter meghívására január első felében hivatalos látogatásra Romániába várják Hans-Dietrich Genscher nyugatnémet külügyminisztert.

Gyilkosoknak kedvezmény?

Feltűnést keltett a közelmúlt napokban a hír, hogy illetékes svéd kormánytisztviselő közlése szerint Svédország kész befogadni a Securitate menekülő embereit. Közvéleményünk nem minden megütőzés nélkül vett tudomást erről.

A magyar sajtó a hír kapcsán nem utalt arra, hogy a svéd kormány épp kevéssel előbb, december 15-én szigorította meg a menedékgjog megadásának feltételeit. Ezen a napon jelentette be Maj-Lis Lööv bevándorlásügyi miniszter a stockholmi törvényhozásban, hogy ezentúl csak azok számíthatnak a menedékgjogra, akik megfelelnek az ENSZ idevágó konvenciójában megszabott követelményeknek. Katonai szolgálatmegtagadók például nem tartoznak ezek közé. Nem tagadják azonban meg a menedéket azoktól sem, akiknek „különösen nagy szükségük van a védelemre”. Amint utóbb a fent hivatkozott svéd kormánytisztviselő elmondta, a „szekusok” épp ezen az alapon kaphatnának beutazási engedélyt: ugyanis „veszélyben az életük”.

A humanitárius segítőkészségnek ez a sajtóságos megnyilvánulása, mely az emberölésre nem hajlandó szolgálatmegtagadókkal szemben egy diktatúra gyilkosságára bármikor kész martalócait részesíti előnyben, annál is furcsább, minthogy Svédországban az erőszakos bűncselekmények elkövetői között már amúgyis nagy számarányban szerepelnek külföldi származásúak.

1989 második felében húszezren kértek menedéket a skandináv országban, holott a teljes 1988-as évben is csak 19 ezer volt a menedékgjogot igénylők száma. A most véget ért évben tízezerrel több kérelem futott be. Az átmeneti táborok és menekültszállások zsúfoltak. Az előírások most közzétett megszigorítása folytán az ott élő menekültek közül sokan kénytelenek lesznek elhagyni az országot.

A svéd társadalomban erősödik az ellenérzés a menedékgjogot igénylőkkel szemben, akikről sokan feltételezik, hogy csak a jólét vonzza őket Svédországba. A kérelmezők számát egyébként gyarapítják a Lengyelországon vagy Nyugat-Németországon át embercsempészek közreműködésével érkezők, valamint azok is, akiket az Aeroflot szovjet légitársaság gépei hoznak. Ezek az utóbbiak a fejlődő országokból származó diákok, akik a Szovjetunióban tanultak, de nem kívánnak visszatérni hazájukba. A szovjet hatóságok úgy szabadulnak meg tőlük, hogy Stockholmon át küldik őket „haza”... Hetenként mintegy ötven ilyen „menekült” érkezik Moszkvából a svéd fővárosba.

ggg

Az NDK-beli kerekasztal-megbeszélések ötödik fordulójának vitában Christa Luft, gazdasági ügyekben illetékes miniszterelnök-helyettes képviseli Hans Modrow koalíciós kormányát. A „Stasi” néven emlegetett állambiztonsági szolgálat feloszlása és az államapparátus egyéb szektoraiiban végrehajtott leépítések nyomán ötvenezer ember vesztette el az állását.

Az ellenzéki pártok képviselői bírálták a kormányt az azt a szándékát, hogy az állásuktól megfosztott állami tisztviselőknek pénzbeli kompenzációt nyújtson.

Magyarokkal vagy nélkülük

Zbigniew Brzezinski, Carter amerikai elnök egykori nemzetbiztonsági tanácsadója szerint Lengyelországban nem kell fenntartani a tavalyi kerekasztalnál kidolgozott politikai kompromisszumot, és legkésőbb 1991-ben, az előrehozott választásokkal teljesen ki kell szorítani a kommunistákat a hatalomból.

A lengyel származású Brzezinski szerint Csehszlovákia és Magyarország néhány hónapon belül utolérheti a lengyel változásokat és ezért fel kell gyorsítani a lengyel politikai fejlődést. Hozzátette ugyanakkor, hogy Lengyelország és Csehszlovákia számára előnyös lenne egy lengyel-csehszlovák politikai konföderáció, ami nemcsak a két ország jelentőségét és lehetőségét önállóságát növelné, hanem megfelelő ellensúly is lehetne Németországgal szemben.

Brzezinski szerint egy esetleges lengyel-magyar együttműködés mellett csak hangulati tényezők, a történelmi szimpátia szól, míg a lengyel-csehszlovák együttműködésnek tényleges gazdasági, politikai, sőt geopolitikai alapja van. Ebből a szempontból szerencsétlennek minősítette, hogy az új csehszlovák köztársasági elnök, Havel első külföldi útja nem Lengyelországba, hanem Németországba vezetett.

Brzezinski szerint nem tekinthető történelmileg túl tartósnak a szoros magyar-osztrák vagy egy esetleges osztrák-csehszlovák együttműködést.

Ehelyett szerinte mindenképpen a lengyel-csehszlovák együttműködést kellene szorgalmazni. Brzezinski megerősítette javaslatát, hogy az Egyesült Államok elnöke mellett különleges jogokkal felhatalmazott politikai foglalkozzon a kelet-európai ügyekkel.

Brzezinski arra figyelmeztetett, hogy Lengyelországban gazdasági okokból megromolhat a politikai helyzet, s a 90-es évek elején az a paradox állapot jöhet létre, hogy csak Lengyelországban lesznek a hatalom részesei a kompromittált kommunisták, azaz Lengyelország háttérbe szorulhat. Ezért is lehet – szerinte – fontos a lengyel belpolitikai fejlődés, a Szolidaritás maradéktalan hatalomátvételének meggyorsítása.

Az amerikai politológus szerint a Szovjetunió hosszú időn keresztül a permanens válság állapotában lesz. Véleménye szerint a volt kommunista országokban, szemben a fejlett Nyugattal, felerősödnek a nacionalista irányzatok. Főleg a Szovjetunióban és Romániában.

Brzezinski szerint a sztálinizmus nem tér vissza Kelet-Európában, de esély van bizonyos diktatórikus jellegű hatalmi struktúrák kialakulására. Úgy vélekedett ugyanakkor, hogy míg Kelet-Európában teljesen kompromittálódott a kommunizmus, addig például Közép-Amerikában változatlanul népszerűek lehetnek a kommunista, marxista eszmék.

Péti kétségek

A Péti Nitrogénművek megvásárlására alakult svájci-magyar vegyesvállalat, a Saurer és a Borsodi Vegyi Kombinát nem visszalépett vásárlási szándékától, hanem megszegte a korábban megkötött szerződést. Mint ismeretes, öt héttel korábban 1 milliárd 750 millió forintot ígért az e célra létrejött vegyesvállalat a Péti Nitrogénművekért. A megállapodás szerint tíz banki munkanapon belül kellett volna 700 millió forintot fizetnie a cégnek, és ugyanennyi idő állt rendelkezésre arra, hogy bankgaranciát szerezzen. Mivel a vásárló ezeket nem teljesítette, a Szanáló Szervezet írásban szólította fel a mulasztások haladéktalan pótlására. Ez nem történt meg, ám az „új tulajdonos” december 20-án a Szanáló Szervezetnek olyan indítványt terjesztett elő szóban, melynek lényege: január 1-jétől május 31-ig bérbe vennék az üzemet a Szanáló Szervezettől, és csak ezután nyilatkoznának a végleges szándékukról. Az üzemeltetési költségeket addig ők állnák. E javaslatukat egy nappal később írásban is rögzítették, ám rövidesen közölték: megváltoztatják szándékukat, és nem kívánják megvásárolni a Péti Nitrogénműveket. Ez egyértelműen szerződészegés; a magyar népgazdaságot olyan kár érte, amelyet perben kíván érvényesíteni.

A felszámoló biztos kiemelte: a Péti Nitrogénművek továbbra is folyamatosan üzemel, az ott dolgozókat semmilyen hátrány nem érheti; fize-

tésüket, prémiumukat megkapják. A Chemolimpex vezérigazgatója, Dobrovits Péter megerősítette az MTI munkatársának, hogy a konzorcium az eredeti ajánlatát fenntartva hajlandó megvenni a Péti Nitrogénműveket.

Az egyeztető tárgyalások megkezdődtek. A konzorcium várhatóan februárban vásárolja meg a Péti Nitrogénműveket. (MTI)

Határhelyzet

A magyar-román határszakaszon kedden megszüntették a megerősített szolgálatot. Ezt Zubek János alezredes, a BM Határőrség csoportfőnök-helyettese, szóvivő közölte az MTI munkatársának kérdésére. Elmondta, hogy a napokban 38 román állampolgár jött át a „zöld határon”, közülük kilencet – saját kérésükre – visszaengedtek, huszonkilencen pedig tartózkodási engedélyt kaptak.

Szólt arról is, hogy december 29. és január 2. között 22 753-an lépték át a magyar-román határt, közülük 11 063-an utaztak ki, és 11 690-en érkeztek. Utlevél nélkül, tartózkodási engedéllyel 227-en utaztak Romániába, s közülük öten jöttek vissza. A szóvivő hangsúlyozta: soha nem tapasztalt együttműködés alakult ki a magyar és a román határőrök között, szinte varakozás nélkül lehet közlekedni ezen a határszakaszon. Elmondta azt is, hogy az említett időszakban 1950 segélyszállítmányt indítottak el, ezek közül 1057-et személygépkocsival, 747-et teherautóval, valamint 146-ot vasúton. (MTI)

A Néphadsereg segítsége Romániának

A Honvédelmi Minisztériumban összesítették, hogy eddig milyen segítséget nyújtott a Magyar Néphadsereg Romániának, s számba vették mindazt a további segítségnyújtási lehetőséget, amelyet a román fél igényeinek megfelelően készek biztosítani. Erről Keleti György ezredes, a Honvédelmi Minisztérium szóvivője tájékoztatta a Magyar Távirati Iroda munkatársát.

Emlékeztetett arra, hogy a honvédelmi miniszter vezetésével, több magas rangú katonai vezető részvételével a romániai események kezdete óta a Honvédelmi Minisztériumban működik egy szűk körű operatív csoport, amely folyamatos összeköttetést tart fenn a román katonai vezetéssel. A velük történt egyeztetése alapján az elmúlt napokban a Magyar Néphadsereg közötti szállító járműveivel 81 tonna élelmiszert juttatott el Aradra, a néphadsereg AN-26 típusú szállítórepülőgépe 6 tonna élelmiszert vitt Bukarestbe, vasúton pedig 94 tonna élelmiszert szállítottak Kolozsvárra. A magyar és a román vezérkar közötti egyeztetés nyomán román katonai szállítórepülőgépek összesen 67 tonna élelmiszert és különböző egészségügyi anyagot vittek el Temesvárra és Bukarestbe.

Az élelmiszerszállítványok jelentős része – 151 tonna hús és készétel konzerv, 50 tonna bab, 14 tonna cukrozott kávépor – a magyar hadsereg készletéből került ki, 25 tonna citromot és 8 tonna egészségügyi anyagot pedig egyébként magyar szervek, a honvédség közreműködésével, juttattak el Romániába – mondotta a szóvivő. Mindezen túl a néphadsereg különböző helyi, hazai igények alapján közel 600 katonát irányított különböző rakodási feladatok elvégzésére, segítségére. A MÁV szakembereinek közreműködésével a karácsonyi ünnepek alatt állítottak össze egy 400 sebesült befogadására alkalmas kórházvonalat, a román fél ezt azonban nem igényelte, s ezért jelenleg szétszerelik, s a vasúti kocsik visszakérülnek a MÁV személyszállító parkjába.

A Honvédelmi Minisztérium továbbra is kész – a román igényektől függően – újabb segítséget adni, elsősorban sérültek szállítására, fogadására, kórházi kezelésére, különböző szállításokban való részvételre, s amennyiben szükséges, magyar területen katonai munkaerővel rakodási munkákra készült fel a hadsereg – fejezte be Keleti György ezredes. (MTI)

A segélyek és a belső ellátás

A belső árualapok pontos ismeretéhez a Kereskedelmi Minisztérium szükségesnek tartja, hogy mielőbb regisztrálják, mennyi és milyen áru került, illetve kerül ki az országból Romániába. Ezért december 29-én arra kérték a vállalatokat, a pártokat és szervezeteket, hogy a minisztérium ügyeletén január 2-áig közöljék szállítványaik összetételét, értékét.

Bár az összesítés még nem történt meg, a jelentések meglehetősen hiányosak, a tapasztalatok alapján mégis úgy tűnik, hogy a romániai segélyszállítványok nem veszélyeztetik a belső ellátást. Az eddigi szállítványok jó része a múlt évi külkereskedelmi kötések alapján indult útnak, így például 310 tonna vágott baromfi, valamint 400 ezer rubel értékű gyógyszer. Egyéb alapvető élelmiszerek – liszt, cukor, húskonzerv, háztartási vegyiárú, mosópor, szappan, fogkrém – szintén szerepeltek a múlt évi megállapodások árulistáján.

A napokban útnak induló szállítványokat az ez évi egész éves – igaz, sok esetben még konkrétan meg nem

kötött – kereskedelmi szerződések terhére küldik a vállalatok. Előrehoznak több olyan tételt, amelyekre Romániának a talpraálláshoz feltétlenül szüksége van. Szó van arról például, hogy az egész évre lekötött 4 millió rubel értékű gyógyszert a lehetőségekhez képest még az első negyedévben szállítják, s ugyancsak útnak indítanak 1,3 millió rubel értékű gyermektápszert. Már megkezdődtek a tárgyalások arról is, hogy a magyar vállalatok sertéshúst, húskészítményeket és további baromfiszállítványokat exportáljanak, ám ez attól függ, hogy az árban sikerül-e megállapodni. Mindezek a szállítványok a külkereskedelmi forgalom részét képezik.

A romániai fogadókészség javítása érdekében diszpécser szolgálatot szerveztek a szomszédos országban. A román partnerek jelezték: nem látják akadályát annak, hogy az eddigi gyakorlat szerint ebben az évben is folytatódjék a két ország közötti külkereskedelem, megérkezzenek Magyarországra a Dacia személygépkocsik, valamint azok a termékek, amelyeket a hazai gazdaság korábban is Romániából szerzett be. (MTI)

Pásztói perpatvar

SZDSZ toborzó gyűlést hirdetett a közelmúltban a szervezet helyi csoportja Pásztón. Ott voltunk vagy tizenöten. Ennek is a fele tanácsi, rendőrségi vezető, s a hozzájuk közel állók.

A szónok, *Haraszi Miklós* nem tudott igazán kibontakozni a művelődési ház nagytermének üresen maradt széksorait látva, s az igen bátortalanul feltett, jobbára általánosan megfogalmazott kérdések hallatán. Aztán egyszerűen megfogalmazódott az, amire itt – és mindenütt vidéken – a leginkább kíváncsiak lennének az otthonmaradt százak és ezrek: mi az útja, a módja annak, hogy a helyi hatalom csúcsairól, őrhelyeiről is leválthassák a levitézlett diktatúra „kádereit”? Mert addig, amíg itt mindenki változatlanul a helyén van, hiába beszélget bárki bármilyen változásokról, az emberek csak legyintenek. *Haraszi Miklós* – érthetően – nem tudott ehhez receptet adni. Ajánlotta a nyilvánosság igénybevételét, noha elmondta, hogy e téren az országos nagymédiáknál is visszalépés tapasztalható. A bűncselekménygyanús korrupciók, visszaélések esetén – mondta – jogi útra kell az ügyeket terelni.

Igen ám, de hát a jól összeszokott maffia együtt van. Mikor indít (és hogyan) eljárásokat a brancsbeliék bármelyike ellen tegnapi visszaélésekért a tegnapi itt maradt vezető ügyész, rendőrkapitány? És hogyan hoz „pártatlan” ítéletet az a „független” bíróság, melynek elnöke együtt iszik az ügyésszel, a tanácselnökkel, a fontosabb intézmények és gazdálkodó szervek ugyancsak helyükön lévő régi vezetőivel? („Újak” csak úgy kerülnek valahová, hogy helyet cserélnek a jól „bevált” káderpolitikai szokások szerint...!)

A helyzet kínossá vált. A rendőrségi emberek gyorsan felálltak és elmentek.

Aztán még konkrét kérdések záporoztak: ki gondolja azt komolyan, hogy amíg a ki nem vizsgálta ügyleteit, az anyagi és erkölcsi csődöt maga mögött hagyó tanácselnök immár egy év óta, mióta „elköszönt”, úgy jár-kel, mint aki megdicsőült?! Dupla fizetéssel, nyugati márkájú szolgálati autóval jár új vezetői állásában naponta Budapestre. Hát adig hisznek itt az emberek és jönnek az ilyen gyűlésekre? Miféle értelme van az „ellenzéki” szervezetek tevékenységének, ha nem az, hogy merje megfogalmazni: válasszunk végre demokratikusan tanácselnököket? Ha Szegeden egy hónapig üres az elnöki szék, már visszahagnak tőle az ország. Pásztón pedig több mint egy éve a jelen lévő megbízott elnök „irányít”, akit egész alvezérkarával együtt az a régi el-

„Ez nem SZDSZ, hanem bolsevista gyűlés volt...!”

nök állított posztjukra, akit „vármegyei keresztapja”, a nemrég levitézlett volt első titkár korlátlan személyi hatalma mentegéte meg kétes lakásügyletei és egyéb súlyos vezetői mulasztásai ellenére a szükséges felelősségvönástól...!

Amint e konkrétumok felröppentek, gyorsan távozott a halovány arcú vb-titkár is. Am a megbízott tanácselnök „fellépett”, s az ilyen grombaságok további elhangzásának útját kívánta állni.

Sidi Lászlónak, aki egyike volt még tavaly ilyenkor a valódi kisgazdapárt helyi megalakítóinak, az volt a véleménye, hogy ha most is ugyanazok mondják meg, hogy egy szabaddemokrata fórumon *ki és miről* beszélhet, akkor ez nem SZDSZ, hanem bolsevista gyűlés... *Haraszi Miklós* megmenteni igyekezett a helyzetet, s udvariasan felkérte az elsápadt megbízott tanácselnököt, hogy esetleg fejtsé ki ő is ezokról a kérdésekről az álláspontját. Miben látja például annak az okát, hogy ilyen kevesen vannak ezen a gyűlésen?

– A legnagyobb gond – mondotta –, hogy nagyon *közömbösek az emberek* és nem lehet őket semmivel kimozdítani, felrázni...

Kifélé menet az egyik pásztói megjegyezte halkan:

– Tudnék tippet adni, hogy eljőjenek százak. Mondják el, hogy mi az igazság a *Fejti György* budai villájának építése körül, amelynek fő kivitelezője – más, volt magasrangú „elvtársak” szerény otthona mellett – az *itteni* állami gazdaság volt? *Hogyan* függ ez össze azzal, hogy a gazdaság igazgatója KB-tag volt? *Mi* az igazság a tehénészeti telep, a tehénállomány teljes felszámolása körül? Hirtelen csödről suttognak ugyanis az emberek, miközben a gazdaság vezetői *többszázreszes prémiumokat* vettek fel. Az igazgató pedig most vásároltatott magának két vagy három millió forintért szolgálati Volvo személygépkocsit. *Milyen indítékokkal* szervezi ma is a gazdaság igazgatója az MSZMP-t...?

A Volvót láttam. *Juscák György* igazgatót megkérdeztem:

- *Igaz a Fejti-féle építkezés?*
- *Igaz. Mi van abban?* Kifizette. Már benne is lakik.
- *Hol van a villa?*
- *Keressék meg...*
- *És a tehének?*
- *Eladtuk. Mi vállalkozók vagyunk... Ámen...*

Faludi Sándor

Területi MSZP értekezlet Csepelen

Év végén megtartotta első seregsemléjét és számba vette tagságát az MSZP csepeli szervezete. A mintegy százezer lakosú munkás kerületben, a „Vörös Csepelen” hétszáz tagot tart nyilván az új párt, a pártoló tagokkal együtt. Ám még ez a csekélynek tűnő taglétszám sem tekinthető biztosnak, mivel – az elküldött meghívók ellenére – alig háromszáz jelentek meg az első összevont kerületi pártértekezleten.

A kudarcot vallott állampárt korábban előszeretettel hangoztatta: diktatúrát a munkásság érdekében alkalmazza, erőszakos módszerekkel megszerzett hatalmát a munkás tömegek törvényesítik. E demagóg frázis ellenére a honpolgárok többsége előtt nem volt kétséges, amit a reformfolyamat nyitott: a négy évtizedes politikai terror és ennek káros gazdasági következménye nem szolgálta a tisztességesen dolgozó fizikai munkások érdekét sem. Sőt, közülük kerültek ki az új szegények, a mindennapi létgondokkal küszködők. A nyílt diktatúrából, az önkényuralomból csupán a kiváltságos pártbürokrácia és a korrupcióra hajlamos közhivatalnoki réteg húzott hasznot.

Ezért zsugorodott össze ilyen elemnyészővé a gazdag munkásmozgalmi hagyományokkal rendelkező kerület MSZP tagsága. A munkások továbbra is bizalmatlanok, nem bíznak a nagy hirtelen „damaszkuszi útra” tévedt politikai vezetők szavaiban. Azokban, akik évtizedeken át cserbenhagyták a munkásságot, a kisembereket. Meggyőző bizonyosság erre: a hétszázötven főből mindössze 16% a munkás, a fizikai dolgozó. Ezt a csekélyke hányadot is zömmel az idősebb, a nyugdíjas korosztály képezi, akik tevékeny részesei voltak az elmúlt negyven év – katasztrofába sodró – nemzetellenes politikájának, és nincs elegendő erkölcsi erejük szembenézni elkövetett hibáikkal.

Kik léptek be az MSZP-be? A korábbi MSZMP tagság 9%-a. A fiatal-ság továbbra sem bízik. Főként a régi párt- és tanácsi funkcionáriusok, meg a kerület ipari üzemének vezetői, a „kiemelt káderek” alkotják a tagság zömét. Figyelemre méltó tény, hogy ismét Tóth Mihály, az MSZMP volt kerületi első embere lett az új párt helyi elnöke. Pedig nem tartozott (tartozik) a kerület népszerű személyiségei sorába, a helyi közvélemény a korábbi állampárt fundamentalista irányzatá-

nak hívei között tartotta számon. Személye bizonyára sokakat visszatartott az átigazolástól. Igaz, másokat viszont arra készítetett, hogy ne az – ugyancsak újjászervező – MSZMP-be, hanem az MSZP-be lépjenek be. Erre utal az is, hogy a pártértekezlet tagsága – a viták tanúsága szerint – alig értette az MSZP és az MSZMP közötti különbséget, gyakorta egyenlőségjelet tett közé. Hozzászólásukban többen a két szervezet szoros együttműködését kívánták. Annak ellenére, hogy éppen Tóth Mihály – legalábbis szóban – ki nyilvánította az elhatárolást. Az MSZP érdeke így kívánja – mondta. Végül is olyan megállapodás született, hogy csupán „idővel” (a választások után?) alakuljon ki együttműködés a két párt között, jelenleg a kollaboráció népszerűtlen döntés lenne. Ennek ellenére nem tudjuk, hogyan értékeltük Szili Sándornak, az országos elnökség tagjának hozzászólását. A pártvezető szerint úgy lehetne végérvényi az országszerte kritikus (?) hangulatnak, ha az MSZP felhagyna a jelenlegi „nyuszipolitikával”.

A szervezeti kérdések mellett beszámoló hangzott el a kerületi párt-szervezet gazdasági helyzetéről.

Szabadáras élelmiszerek

A feladat most nem kisebb mint az agrártermelés jövedelmezőségének, a termelés becslületének helyreállítása, következképpen az eddigi, elfogadható élelmiszerellátás megőrzése. Ennek egyik – de csak egyik – lehetséges módszere a szabadárrendszer bevezetése és következtetés érvényesítése. A szabadárak bevezetésével együtt 20–40 százalékos fogyasztói árszínvonal-emelkedésre kell a lakosságnak számítani. A mezőgazdasági termékek felvásárlási árai 20–25 százalékkal növekednek. Ezt az alapvető élelmiszereknél is bekövetkezett árváltozást azonban a lakosságnak kell elviselnie. Ebből következik, hogy már nemcsak luxusnak minősített igényeit kell visszafognia, hanem alapvető szükségleteihez tartozó áruk vásárlásánál is takarékosabban kell bánnia a pénzével. Ez pedig előrevetíti az élelmiszerek vásárlásának mérséklődését, a minőségi, szavatossági igények betartásának a lejárt szavatosságú cikkek árcsökkentésének kötelező és megvalósuló erősödését.

A MÉM árhatósági teendőt kidolgozta, melynek része, hogy a búza és a tej hatósági áras marad; a kukorica, a sertés- és marhahús garantált áras lesz, vagyis az alsó árat az állam szavatolja, s ettől csak felfelé lehet eltérni. Tervezik az intervenció bevezetését is, melynek forrása a költségvetés és a termelői önkéntes befizetés lenne. Változik az export támogatásának és engedélyezésének rendszere is a hazai élelmiszerellátás védelmére. (MTI-Press)

A pártszakadás előtt 31 függetlenített funkcionárius ügyködött a kerületi párházban, melynek fenntartása – a bérek nélkül! – évi 1 millió forintot tett ki. Jelenleg már csak két függetlenített aparátcsik munkálkodik az épületben. A szervezet havi tagdíjbevétele 42–45 ezer forint. Ez az összeg a funkcionáriusok díjazására sem elegendő. Nyitott kérdés: ki fogja finanszírozni a Rákosi-korszakban épült gigantománias pártszékház üzemeltetését? Az MSZP kerületi értekezleten elhangzott hozzászólások elemzése után két lehetőségre tudunk következtetni. Támogassák az adófizető állampolgárok – miként eddig – évi 1–2 millióval a csepeli MSZP párt-szervezetet, vagy pedig, ahogy Szili Sándor mondotta, „fel kell hagyni a nyuszipolitikával”.

Számunkra egyik megoldás sem látszik megnyugtatónak.

Ugyancsak Szili Sándor szorgalmazta, hogy a csepeli szervezetben – a már megalakult pedagógus és egészségügyi párttagok tagozata mellett – célszerű lenne, kellő jelentkező esetén, létrehozni a munkástagozatot is. Ennek azonban az a feltétele, hogy a bukott államhatalom bizalomvesztett funkcionáriusai mellett a kerület munkásai is közeledjenek az új párthoz.

(H. D. D.)

Nem lett sokkal okosabb a volt KB titkárok meghallgatása után a Bokor-könyv ügyében a parlamenti honvédelmi vizsgálóbizottság a tegnapi nap során. A dr. Raffay Ernő vezette testület dr. Korom Mihályt és Biszku Bélát, majd Kárpáti Ferenc honvédelmi minisztert és Mórocz Lajos vezérezredest kérdezte meg: mit tudnak Czinege Lajos negyedszázadon át folytatott üzeméről, valamint az akkori pártelit és a hajdan volt hadseregtábornok közötti kapcsolatokról.

„Az ember mindig okosabb, ha már visszafelé jön a község házára”, lehetne a mottója a dr. Korom Mihály által előadottnak. Az MSZMP 1963-66 és 1978-85 közötti, az adminisztratív ügyekért felelős KB titkára kifejezte a bizottsággal való együttműködési készségét, bár használható tényekkel, új ismeretekkel nem szolgált. Mint mondta, noha hozzá tartozott a hadsereg pártügyelete, különösebb visszaélések nem jutottak tudomására. Nem ismertek előtte úgynevezett „belső utasítások” sem, amelyek az MSZMP és a hadsereg vezetésének együttműködését szabályozták volna.

Dr. Korom Mihály számos egyéb mellett nem emlékezett arra sem, hogy mikor kerültek fel először Czinege Lajossal szemben lakásügyi és helytelen vezetési módszerei miatt kifogások. Talán 1965-ben lehetett, – idézte fel az eseményeket a volt KB titkár, amikor közöltem vele, hogy meg gondolatlan lépései szövegére adnak

„Czinegeizmus” 25 éven át

Négyen a vizsgálóbizottság előtt

okot a lakosság körében, és ez lejárta a hadsereg tekintélyét. Később a minisztert esztelen költségei miatt sem vonták felelősségre (lánya esküvője, az úrhajósok fogadása stb...) igaz, ma már, és itt hivatkozunk a motóra, másként ítéli meg a helyzetet. Túlzott bizalommal voltak Czinege iránt, aki felett kétségtelenül nagyobb ellenőrzést kellett volna gyakorolni.

Másodjára az a Biszku Béla kapott szót, aki 1962-78 között volt az MSZMP adminisztratív ügyeiért felelős KB titkára. Biszku végig tartotta magát ahhoz az álláspontjához, hogy az akkori döntéseket a jegyzőkönyvekből lehet a legjobban megismerni, amelyek megtalálhatók az egyes irattárakban. Egy kivétellel nem emlékezett arra sem, hogy Czinege „hírbe került volna”. Ez a kivétel Kárpáti Ferenc 1969-ben kelt levele volt, amelyben az akkori politikai csoportfőnök részletesen leírta Czinege Lajos emberi és katonai gyengéit. Biszku Béla annyira nem tudott (vagy nem akart) visszaemlékezni, hogy a honvédelmi bizottság vezetőjének figyelemztetnie kellett arra, hogy kötelessége érdekében válaszolni a feltett kérdésekre. Erre végül csak egyetlen

esetben került sor. Így lett nyilvánvaló, hogy miután Czinege nyolcadik lakás-cseréje után beköltözött Endrődi Sándor utcai rezidenciájába, egy KB ülésen megszületett az a határozat, amely ezt a lakást a mindenkori honvédelmi miniszter otthonává nyilvánította. Pórhintésnek mindenesetre ez is megfelelt...

Korom dr. és Biszku Béla egybehangzóan állították: soha nem szóltak bele érdemben a hadsereg vezetésébe. Ez alól Kádár János, akkori első titkár, a hadsereg tulajdonképpeni első embere sem volt kivétel.

Kárpáti Ferenc honvédelmi miniszter elsősorban a Kiskirályok művészetében című könyv ellentmondásaira hívta fel a figyelmet, de egyebek mellett azt is megemlíttette, hogy amióta „levelét megírta”, vagyis 1968 óta kegyvesztett lett Czinegéné. Egyúttal jogszerűnek nevezte Bokor Imre váratlan nyugdíjaztatását, bár mai eszével megvárta volna az ügy kivizsgálásának a végét.

Mórocz Lajos vezérezredes, államtitkár még decemberben terjedelmes dokumentumot juttatott el a bizottság tagjaihoz, amelyben saját szerepét kí-

vánta tisztázni az ügy kapcsán. Meghallgatása során nem egyszer kijelentette, hogy kifejezetten megbántottnak érzi magát azért, mert Bokor Imre tisztességtelenül lejáratta őt és személyén keresztül az egész hadsereget. Időt és teret, valótlan és igazat, bűnöst és ártatlant összeszórázó múné bevezette a könyvet, amely többet ártott mint használt. A vezérezredes magányos katonaként jellemezte magát. Érzékeltetésül: 12 éves hadsereg-parancsnoki tevékenysége során mindössze hatszor találkozott személyesen miniszterével, és e nélkül is kevesebbszer beszélt vele telefonon. „Czinegeizmus”, jellemezte egykori előjáróját megnyilvánulásait, de mint jó katona teljesítenie kellett parancsokat. Az akkori párt- és hadseregvezetés mozgásteréről és visszaéléseiről most sincsenek Mórocz Lajosnak ismeretei.

Az elhangzottak alapján tehát még most sem világos, hogy Czinege Lajos emberi és szakmai-katonai alkalmatlansága ellenére miért lehetett közel 25 éven keresztül honvédelmi miniszter. Az sem tisztázott, hogy a visszaélések során felhasznált javak (közel 1 milliárd) honnan származtak, és miként számoltak el velük? Az Országgyűlés korábbi honvédelmi bizottsága csupán dekoráció lett volna? Minden bizonnyal. De ne adjuk fel, hiszen a vizsgálat még tart.

(t.hámori)

Egyházi iskolák állami támogatása

A jövőben az egyházi iskolák éppen olyan támogatást élveznek a központi költségvetésből, mint az állami oktatási intézmények. Mint ismeretes, ez az összeg évenként és tanulónként 39 ezer forint. A közoktatásban, a diákokotthoni, szociális intézményi ellátásnál a tanácsi normatív támogatás 50 százalékát kapják az egyházi intézmények. Középiskolai hallgató után 20 ezer forintban állapították meg a kvótát, amennyiben diákokotthon lakója is, további 20 ezer forint – összesen tehát 40 ezer forint – az összeg. Szociális intézményi ellátás esetén 70 ezer forintot fizet az állam. A felsőoktatásban részvevőknél 40 ezer forint a támogatás, kollégium igénybe vételekor szintén számíthatnak a 20 ezer forintos kiegészítésre. Az állam az elmúlt esztendőben is 400 millió forinttal járult hozzá az egyházak által fenntartott iskolák kiadásaihoz. Ezt az összeget 1990-ben is rendelkezésükre bocsátja – a normatív támogatáson felül. A további években a támogatás várhatóan megközelíti vagy el is éri a 100 százalékot, akkor azonban természetesen a 400 milliós összeg arányosan csökken. Számítások szerint egyébként az egyházaknak eddig nyújtott összeg és a mostani normatív támogatás együttesen meghaladja a 800 millió forintot.

(MTI)

Nemzetiségi önkormányzat

A Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiuma fontosnak tartja és támogatja, hogy a kisebbségi érdekvédelem területén is létrejöjjenek az alternatív szervezetek, mégpedig a nemzetiségek önálló elképzelései alapján.

Mint ismeretes, a hét elején a Magyarországon élő horvátok, románok és szlovákok képviselői kinyilvánították szándékukat egy önálló önkormányzati és öngazgatási szerv létrehozására. Véleményük szerint ugyanis a néhány hónappal ezelőtt életre hívott Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségi Kollégiumot a kormány felülírta hozta létre, tagjait nem választás útján delegálják, hanem kijelölik.

A kollégium most közzétett nyilatkozatában leszögezi: a testület a kormány tanácsadó szerve, így nem pótolhatja és nem is kívánja pótolni a hazai kisebbségek érdekképviseleti és politikai szervezetét. Álláspontja szerint a Magyarországon élő nemzetiségeknek korlátozás nélküli joga az önszerveződés, a saját érdekképviseleti szervek létrehozása. Ezt elősegítendő a kollégium által kidolgozott nemzeti és etnikai kisebbségi törvénytervezet rögzíti a kisebbségi önkormányzatok közzogi önállóságának alkotmányos garanciáit, s egyúttal lehetővé teszi a kisebbségek számára az államhatárlomban való arányos részvételt.

Nehéz év után és előtt

A Magyar Demokrata Fórum felhívása

1990 kezdetén köszöntünk minden – idehaza és szerte a nagyvilágban élő – magyart. Próbátételekkel terhes évet zártunk, s jogos önérzéssel mondhatjuk: a magyar nép állta a próbát! Visszapereltük és visszazereztük 1956-os forradalmunk és szabadságharcunk becsületét. Lemostuk róla mindazt a gyalázatot, amelyet az elmúlt három évtizedben kentek rá, és méltóképpen eltemettük – 31 év után – forradalmunk hősi halottait és mártírjait.

Történelmünk e dicső eseményének úgy is adóztunk, hogy '56 eszméinek valóra váltására törekedve leraktuk az egyetemes emberi jogokra épülő parlamenti demokrácia alapjait, ily módon is példát mutatva valamennyi, korábban hasonló szolgátságban sínylődő kelet-közép-európai népnek. A magyarországi változások készítettek elő és segítettek az NDK-ban, Csehszlovákiában, Bulgáriában bekövetkezett földcsuszamlásszerű politikai folyamatot. Romániában pedig az elnyomott kisebbségeknek a diktatúrával szembeni ellenállása, Tőkés László temesvári református lelkész bátor helytállása lobbantotta lángra a román népben is a szabadság tüzét. Tisztelettel hajtunk fejet az esztelen terror áldozatai előtt, és reménykedve várjuk a romániai demokrácia megerősödését, amely az évszázadok óta feszült magyar-román viszonyban is döntő változást hozhat.

Az előttünk álló esztendőben is nehéz feladat vár ránk: egy demokratikus parlament és demokratikus önkormányzat megteremtése. Olyan körülmények között kell készülnünk a vá-

lasztási kampányra, amikor a romló életszínvonal, a néptömegek nyomorúságos életkörülményei táptalajul szolgálhatnak minden demagógiának és irreális követelésnek.

Eppen ezért legfontosabb feladatunk most, hogy biztosítsuk a választási harc fegyelmességét és tisztaságát. Nagy segítséget jelenthet ebben a Magyar Kultúra Napjának szerény, de méltó megünneplése január 22-én, mely napon Kölcsey Ferenc megírta nemzeti himnuszunkat. Egy talvally kezdeményezésre szeretnénk mintegy visszahngként válaszolni, amikor a Magyar Demokrata Fórum is javasolja, hogy ezen a napon társadalmunk apraja-nagyja, határainkon innen és túl minden magyar tisztelegjen nemzeti kultúránk értékei előtt. Január 22-ét úgy tegyük „politikamentes” nappá, hogy gondolatainkban és érzéseinkben a magyar kultúra szeretete előzzön meg minden más szempontot. Tartson ünnepi ülést az Országgyűlés, a rádió és a televízió sugározzon ünnepi műsorokat, az újságok szenteljék kulturális rovataikat a magyar közművelődésnek.

Január 22-e, a Magyar Kultúra Napja legyen egyszer mind a nemzeti egység napja is. Mutassuk meg országunk-világnak, hogy emelkedő társadalom, egy nemzeti méltóságot vissza szerző nép fiai vagyunk. Méltók arra az örökségre, amelyet a magyar történelem és a magyar kultúra hagyott ránk, mert „annyi balszerencse közt és oly sok viszály után” csak így énekelhetjük jószívből és együtt: „Isten, áld meg a magyart”, de azt is „hozz reánk víg esztendőt!”

A pénztárgép halála vagy hitelkártyát (ne) vegyenek!

A készpénzkímélő hitelkártyarendszer bevezetését Magyarországon a fiatal Dunabank vállalta föl. A DÁTUM Kálmán Imre utcai igazgatóságukon kapott tájékoztatást új szolgáltatásokról.

A hitelkártyát szerte Európában előszeretettel használják – készpénz helyett. A Dunabank úgy határozott, hogy meghonosítja nálunk is ezt a fizetési eszközt.

Eddig 800 üzlettel kötötték szerződést, melyek elfogadják a Dunabank kártyáját és hajlandók megvásárolni a kártya leolvasásához szükséges berendezést 4600 forintért. Hitelkártya elfogadással foglalkoznak a Shell benzinkutak, az Afor-kutak, a Centrum Áruházak, egynéhány Skála Áruház, Azúr boltok, Csemege, Keravill, Ofortért áruházak.

Háromféle hitelkártyát hoztak forgalomba, az úgynevezett kék kártyát az egyszerű magánszemélyek kapják. Az ezüstkártya vállalatoké, míg az aranykártyát tőkeerős vállalkozások és magánszemélyek birtokolhatják, ha föl tudnak mutatni legalább harmincegyezer forintos havi fizetést és egymillió forintos fedezetet tudnak prezentálni a bank felé.

Ha kártyámmal 20 ezer forint fölött szeretnék vásárolni az illető boltosnak be kell telefonálni a bankba, hogy megtudja, van-e a kártyámon fedezet. Ha nincs, akkor sincs baj, mert a bank adhat hitelt évi húsz százalékos kamatra, mely az igénybevételtől számított minden hónapban egy százalékkal nő, így év végén 32%-kal több pénzt kell visszafizetni a banknak, de mint elmondták, csak rövid távú pénzkihelyezés a céljuk ezzel a hitelkonstrukcióval.

A kártyát bemutató személytől bármelyik boltban elkérhetik a személyi igazolványát azonosítás céljából. Meghatalmazást senkinek sem lehet adni a kártyára, ha nem vigyázok és elveszem, a boltos nem igazoltatja a vá-

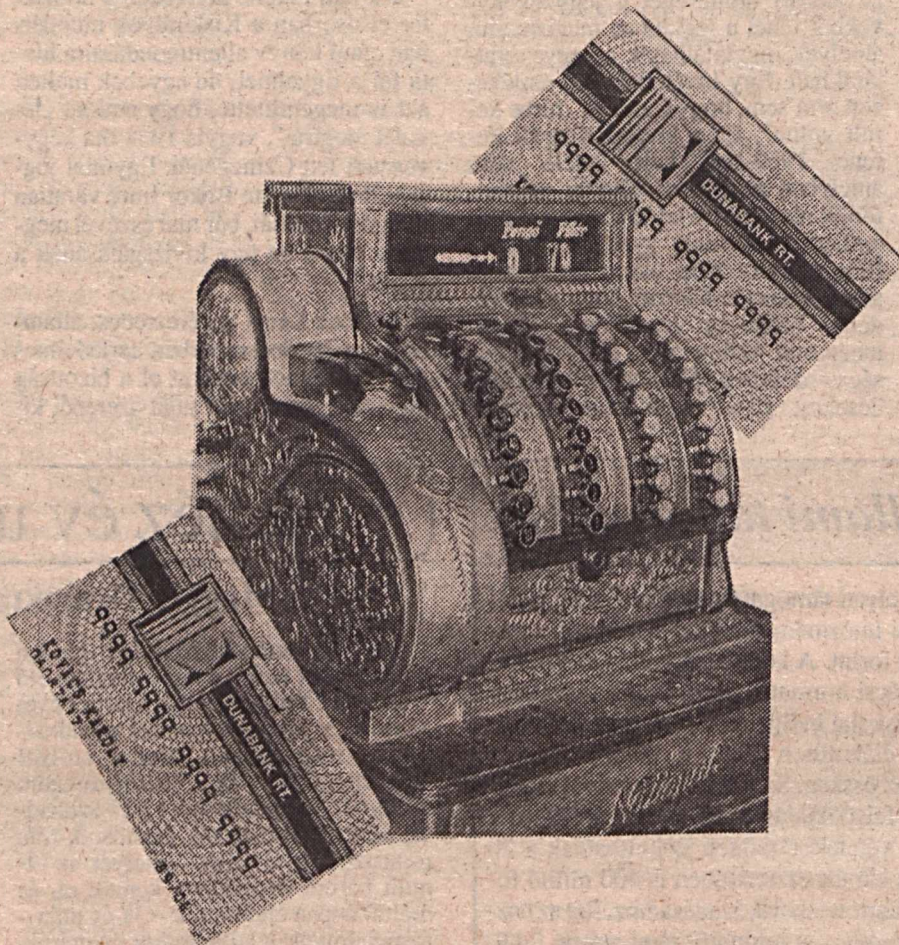
sárlót, hát bizony pórul járhatok, mert számlámról lehívhatják a pénzt.

Kis tanácsalanság támadt akkor, mikor az öröklődésre terelődött a szó. Egyik ottani illetékes sem tudta pontosan közölni, mi a kártya helyzete esetleges halálesetkor. Az egyik hölgy ötletét elfogadva arra a kompromisszumra jutottak – a bank dolgozóit egymás közt –, hogy ugyan a kártyát örökölni nem lehet, ám a rajta lévő összeg örökölheto.

Három kiflit nem érdemes hitelkártyára vásárolni, mert a kifli ára – 1989. december 28-án – 1,30 volt, így $3 \times 1,30 = 3,90$. Ezek után 8 forintot kell

fizetni a banknak, mert lehívják a számlámról a pénzt és átutalják a kifliboltosnak, ám még pénzforgalmi jutalékot is kell fizetnem, mely a kifli árának 0,2%-a, így könnyen kiszámítható, hogy a három kifli végleges ára 11,9078 forint. Hát ezért sem érdemes hitelkártyára kiflit venni. Inkább több száz, illetve több ezer forintos tételnél használjuk a lapos, műanyag kártyát. Legyen nálunk annyi készpénz, hogy bármikor megvehessünk három vagy akár harminc kiflit. Ez erőteljesen megkérdőjelezi a kártyakiváltást.

Ha ezek után mégis úgy döntöttek, hogy váltanak kék lapocskákat, elmond-

juk, ha például 10 000 forintot teszünk számlánkra, az évente 1200 forintot fizetünk. Így tehát 11 200 forintot kapunk kézhez. Nem kapunk kézhez, mivel ki kell fizetnünk 490 forintot évente a kártyára, évi 360 forint zárási költséget, és ha van hitelkeret-szerződésünk – csak ezen szerződés megkötése után kaphatunk hitelt, ha nincs elég pénz számlánkon –, akkor még kell fizetni évi 2%-os állományban tartási pénzt, vagyis a banknak kell semmiért fizetnem, hiszen nem veszem igénybe a pénzt, csak kegyeskedik a bank ilyen irányú jövőbeni kérésemet figyelembe venni. Tehát kell még évi 200 forintot fizetnem. Ez összesen évi 1050 forint. Mindezt úgy, hogy még nem költöttem semmit, és ha költök, akkor 8 forint + 0,2%.

Ezek után nem csoda, ha ráfizetek. Megéri? Van akinek meg. Nem kötelező hitelkártyát venni.

Arra a kérdésemre, hogy milyen anyagi, biztos háttér áll a bank mögött, mely megnyugtat bennünket, hogy nem megy csődbe pénzünkkel, sajnos mereven elzárkóztak. Sajnos. (Még a biztosabb anyagi bázissal rendelkező Postabank sem mert egyelőre belevágni a hitelkártya üzletbe, ezért voltunk kíváncsiak a bank anyagi hátterére, de mint olvashatták, nem tartották lényegesnek az ilyen adatok nyilvánosságra hozatalát.)

Úgy éreztük, hogy tanácsalanság és kapkodás jellemzi a Dunabankot, elsieltett lépésnek érezzük a hitelkártyák bevezetését, hiszen nincs meg a kellő szakértelem, nincsen kellő banki tapasztalat. Az elsieltett lépések következményeiért a bank felelősséget nem vállal. Mi sem.

*

A beszélgetést követően néhány nappal telefonon kerestem a Dunabank egyik igazgatóját, és elnézést kért a hiányos tájékoztatásért. Elmondta, hogy a bank minimális törzstőkével alakult, egymillió forinttal.

Köszönjük a kiegészítő információkat. Mi azért féltjük a pénztárgépet...

(fejes)

Áruforgalmi KEM-jelentés

A Kereskedelmi Minisztériumban elkészült a jelentés a fogyasztási cikkek 11 havi forgalmáról. Eszerint a kiskereskedelem január elejétől november végéig 726,3 milliárd forint értékű árut értékesített, ez az összeg folyó áron 16,7 százalékkal több mint az elmúlt év azonos időszakában, összehasonlítható áron, mennyiségében azonban 0,8 százalékkal kevesebb a tavalyinál.

A lakosság élelmiszerekből a tavalyival azonos mennyiséget, vegyes iparcikkekben 2,5 százalékkal többet, ruházati termékekből 13,4 százalékkal kevesebbet vett mint az elmúlt év első 11 hónapjában. A vendéglátás forgalma 8,1 százalékkal maradt el az egy évvel korábbitól.

A nagykereskedelmi beszerzések értéke 9,2 százalékkal, az eladásoké ennél valamivel gyorsabb ütemben, 14,1 százalékkal bővült. Ezen belül azonban a hazai forrású vásárlások mérsékelten, mindössze 6,1 százalékkal nőttek, az import azonban továbbra is dinamikusabban bővült, 11 hónap alatt 24,2 százalékkal. A behozatal az átlagosnál lényegesen nagyobb mértékben növekedett, műszaki árukból – 68,3 százalékkal – és építőanyagokból – 38,8 százalékkal.

A fogyasztási cikk kereskedelem készleteinek értéke november 30-án 150,3 milliárd forintot tett ki, ez az összeg 34,4 milliárd forinttal volt több mint egy évvel korábban.

Devizaforgalom a kereskedelmi bankoknál

Január 1-től folytatódik a magyar bankrendszer reformja: a Magyar Nemzeti Bank monopóliuma megszűnik a vállalatok külkereskedelmével kapcsolatos devizaforgalmi ügyleteinek intézésében. A kereskedelmi bankok közül a devizaműveletek decentralizálása következtében hatan: A Magyar Hitel Bank, az Országos Kereskedelmi és Hitelbank, a Budapest Bank, az OTP, a Postabank és az Általános Értékforgalmi Bank már az első negyedévben bekapcsolódhatnak a vállalatok export-, importügyleteinek bonyolításába.

Czirják Gyula, az MNB főosztályvezetője elmondta, hogy jelenleg a kérelmeket bírálják el, de minden biztonnal az év első negyedében megkapják az említett bankok a felhatalmazást a külkereskedelmi ügyletek

devizaforgalmának bonyolítására. A kereskedelmi bankoknak naponta kell majd jelentést tenniük export- és importkifizetéseikről. Az ügyletek folyószámláinak egyenlegére az MNB felső határt fog megállapítani. Ha az egyenleg ezt meghaladja, a kereskedelmi bank köteles lesz a többletet devizában eladni az MNB-nek, hiány esetén viszont lehetősége nyílik forintért devizát vásárolni a jegybanktól.

A szabadon felhasználható hiteleket továbbra is csak a Magyar Nemzeti Bank veheti fel a nemzetközi pénzpiacra.

A vegyes tulajdonú bankok (Citibank, a CIB, a Unicbank és az Inter-Europa Bank) továbbra is MNB-énegedély nélkül vehetnek fel külföldi kölcsönöket.

Nem kérünk a bürokráciából

Siófok székhellyel megalakult a Balaton-parti települések tanácsainak szövetsége – rövidebb nevén: Balatoni Szövetség. A huszonhárom alapító tanács célul tűzte ki a régió érdekeinek közös képviselését, védelmét. Beleszólási lehetőséget kérnek a törvények kialakításába, a Balatont érintő kormányzati döntésekbe. A szövetség legfőbb szerve a tagok képviselőiből álló közgyűlés, amelynek ülései között az elnökből, a társelnökből és az állandó bizottságok vezetőiből álló elnökség irányítja az előkészítő és végrehajtó munkát. A szövetség elnökévé dr. Gáti Istvánt, Siófok nyugalmazott tanácselnökét, ügyvezető titkárává dr. Filiszár Tibor siófoki vb-titkárt választották. A tisztségviselők mandátuma a következő helyhatósági választásokig érvényes.

Ennyi lenne a rövid tudósítás, ha a szervezet alakulása az elmúlt negyven évben megszokott gördülékenységgel zajlik, de a füredi tanács képviselőjének köszönhetően nem így történt. Dr. Hajba Csaba, megbízott vb-titkár gratulált az alakuláshoz, de bejelentette, hogy Füred pillanatnyilag nem kíván belépni. Miért az elhatározás, kérdeztem tőle gyors távozás után.

– Ez a bejelentés az én személyes véleményem, hisz tanácsunk se a belépésről, se a távolmaradásról nem döntött még. Az alapítás gondolatát nagyon jónak tartom, ezt csak támogatni lehet, ellenben az alapszabályból visszaközszönő hierarchikus felépítésű szervezet helyett egy megfoghatóbb, közvetlenebb, ad hoc bizottságokkal működő kellene. A szervezetben hangsúlyt a közgyűlésre helyezném, nehogy az elnök vagy az ügyvezető titkár önmagában a szövetségként működjön.

– Valószínűleg sokan gondolnak majd arra, hogy ezek a kifogások személyek ellen szólnak, vagy az ősi Füred-Siófok ellentét motiválja őket.

– Szó sincs erről, és ahogy már mondtam, ez csak az én személyes véleményem. Majd a füredi tanács testület fogja eldönteni, hogy ilyen veszéllyel vállaljuk-e a csatlakozást vagy sem.

– Ön ezek szerint nem kapott előzetes felhatalmazást a füredi tanácstól a belépési szándék kinyilvánítására. Több tanácselnök már ennek birtokában érkezett.

– Én azt tartom logikusnak – amit Filiszár Tibor is mondott –, hogy a helyi testületek valódi döntéseket hozzanak a

Balatoni Szövetség – Füred nélkül

belépésről – ehhez pedig ismerni kell a feltételeket. Mi a következő ülésen napirendre tűzzük a kérdést és a testület utána állást foglal. Nyugodtan elképzelhető, hogy a belépés mellett döntenek majd.

*

Mit szól ehhez a szövetség ügyvezető titkára, dr. Filiszár Tibor?

– A fürediek az alakuló ülés előtt már írásban véleményt mondtak az alapszabály tervezetéről. Szerintük a szövetségnek ne legyen elnöksége csak közgyűlése, az elnöknek csak reprezentatív jogosítványa legyen, ne legyen ügyvezető titkár, csak egy pénztáros.

Az előkészítő bizottságunk szerint elképzelhetetlen, hogy 25-30 fős testület elé előkészítés nélkül kerüljenek anyagok.

– Ez nem jelent alapvető problémát, hisz a fürediek által javasolt ad hoc bizottságok alkalmasak lennének az előkészítő munkára.

– Volt rá példa, hogy egy jogszabály megjelenése előtt értesültünk az előkészületekről. Ebben a helyzetben egy nem létező ad hoc bizottság nem tud mit tenni.

– Igaza van, de az elnökségnek sincs sok lehetősége, hisz az alapszabály szerint jogszabály-tervezetet csak a közgyűlés véleményezhet.

– Az elnökségnek arra lenne lehetősége, hogy a jogszabály készítőjénél tiltakozzon, és elérje, hogy a véleményünk kialakítása nélkül ne léptessék érvénybe.

– Tehát Ön nem érzi azokat a veszélyeket, amire a fürediek figyelmeztettek?

– Mivel döntési jogosítványa csak a közgyűlésnek van, nem érzem ezeket a veszélyeket.

– Végül, mit szól Füred távolmaradásához?

– Tízennégy éve dolgozom a közigazgatásban, ezalatt Füred mindig gerjesztője volt a közigazgatást reformáló gondolatoknak, éppen ezért el sem tudom képzelni, hogy ez a szövetség Füred nélkül igazán jól működjön.

Györfly Árpád

Jó lapot kívánok!

zük a számok nyelvén az augusztus-novemberi periódust, annak számában, hány lapalapítási kérelem futott be a Minisztertanács Hivatalába?

Júniustól augusztus 31-ig 127 lapkérelem érkezett a Kossuth Lajos téri irodába. Szeptember elsejétől október 10-ig további 58 érkezett, majd november 15-ig újabb 61 lap adta be indítási kérelmét. A legutolsó összesítés tehát 246 lapindítási kérelem futott be a hivatalhoz.

Ezt egy táblázattal is szemléltetjük, csakúgy, mint a lapok téma szerinti megoszlását.

Egyáltalán nem véletlen – így magyarázni sem kell –, hogy a legtöbb kérelem a politikai, illetve politikai

jellegű lapok indításával kapcsolatban érkezett. Ezt mennyiségben a szórakoztató- és hobbi lapok követik. Kissé lemaradva a szaklapok jönnek, majd elég nagy távolság után következnek a különféle kulturális lapkérelmek. Ezek után elenyésző számban találhatók meg a többi fajtájú lapok.

Szinte minimális mennyiségű kérelmet tesznek föl abban az adatlapban, melyet lapalapításkor kell benyújtani a hivatalnak. Ezen okirat szerint bármely jogi személy alapíthat lapot – majd a sajtótörvény további liberalizálása után, mely 1990 elején várható – már magánszemélyek is adhatnak ki lapot. Az adatlapon szerepelnie kell a lap címének, az alapító nevének, a lap témakörének, a szerkesztőség vezetőjének nevének, címének. Annak, hogy valaki ma főszerkesztő legyen semmiféle kritériuma nincs, nem szükséges semmiféle speciális iskola elvégzése, sőt a MUOSZ-tagság sem számít. Így van olyan tsz-lap, melynek szerkesztője az agronómus és a tsz-elnök. Természetesen a lapot is bárki írhatja.

Most még kicsit furcsák a liberalizálás eredményei, az újságosstandok roskadoznak az új és a régi kiadványoktól. Egy idő után stabilizálódni fog a helyzet és kívánok az életképes lapok, a többit elviszi az apály...

(fejes)

Komámasszony,

✂ hol

az olló?

El, persze, elszámolnak, a jelek szerint holnapután, kiskedden, bornyúnyúzó pönteken. Addig is kikötéseket fogalmaznak, ajándékozgatnak, jótékonykodnak, aztán meg hozzájárulnak. Mármost az elszámoláshoz. Meg a kezelésükben lévő ingatlanok írásos és rajzi adatainak közszemlére tételéhez. Vagy nem. Akkor kezdődhet ám igazándiból a játék, a komámasszony hol az ollós – persze a nem ér a nevéssel párosítva. Mert 1972-ben – éppen amikor a magyar mezőgazdaság végérvényes tönkretételének megfellebbezhetetlenek voltak már az eredményei és a további garanciái is, és ebből kifolyólag az akkori szakminiszteri apparátus csinovnyikjai végre lélegzetnyi szünethez jutottak –, működésbe lépett az állam pártirányítása, az eladdig elhanyagolt részterületen. De az is lehet, hogy az agrárcsinovnyikok a maguk leleményével, önállóan születték meg a 27/1972, (XII. 31. MÉM) számú rendeletet, annak is a 113. §-át. Amely kimondja, hogy a titkos rendeltetésű ingatlanok (márpedig a pártüdülkők és az ideológia egyéb bázisai például miért ne lennének azok?) nyilvántartása csak úgy ukkmukfukk nem tekinthető meg bárki számára. De nem ám! Kell ahhoz a kezelő hozzájárulása. Merthogy az érintett ingatlanokkal korlátlanul rendelkező MSZMP az egyszeri (úgyis, mint közönséges gyalogos) ingatlantulajdonosoknál lényegesen szélesebb körű jogosítványokkal rendelkezett, és úgy tűnik, hogy jogutódja, az MSZP is maradéktalanul élvezi az önmagát kedvezményezett, a pórnépet meg léten-nyomon károsító jogokat. A pártingatlanok tehát fehér foltként szerepelnek a térképen mindaddig, amíg az említett rendelet érvényben van, illetve, amíg a kívüllállók részére semmisnek nem minősítik a kedvezményezettek. Arról nem is beszélve, ha netán az újjászerveződő(t), nyugdíj jogosult vasöklük mondják be az unalmasat... Na, akkor nézhetünk csak nagyot igazán. De, szálljunk le a földre, a tényekhez.

Ha tehát az egyszeri szabaddemokrata, kiscgazda, szociáldemokrata, stb. megtekinti az egyébként nyilvános ingatlannyilvántartási térképet – nem győződik meg arról, hogy a fehér folt libalegelőt takar-e, vagy kacsalábon forgó héttornyú várat. Merthogy a térképi nyilvántartást kiegészítő földkönyv, a tulajdoni lapok és az egyéb mutatók – ez ügyben – zárva maradnak előtte. S mivel a fehér folt makulátlan – mégcsak egy icinyke-picinyke betűcske sem jelzi művelési ágát, hasznosítását –, mit tehetne egyebet, bizakodik a kiscgazda, a szabad-, meg a szociáldemokrata. Bizik benne, hogy a szembekötődi végén mégiscsak előkerül a komámasszony ollója. S hogy milyen alapon bízik ebben? Gyanítom: mert nincs titkolni, szégyellni valója. Az övékét megnézheti bárki. Hát akkor meg?

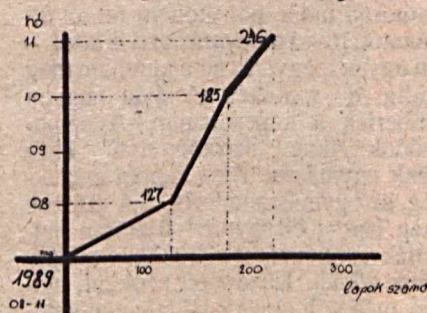
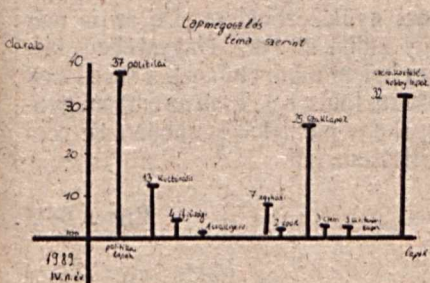
Vallató Géza

Hála istennek, sajtószabadság van. Nem kellett semmiféle cenzurális hivatal elé vonulni, hogy elérjük ezt, a kormány maga látta be a sajtó szabadságának elengedhetetlenségét.

Rengeteg új újság, magazin, lap született az elmúlt egy évben. Ezek száma meghaladja a másfél ezret. Persze ezek közül sok már el is tűnt az újságárusok pultjának mélyéről. Bizony gyakran nem a lap újságírói, kiadója tehet arról, ha meg kell szüntetnie egy lapot.

Mert mit lehet csinálni, ha a túlságosan drága postai terjesztés még háttérbe is szorítja a lapokat. A lapterjesztés hatásfoka majdnem nulla, hiszen igen gyakran előfordul – pláne egy új lapnál, mely nem közöl meztelen fotókat – hogy eldugják az árusok a csipkeverők híradója és a diókertészek magazinja közé, a pult alá. Így nem csoda, ha több lap a terjesztés miatt került csödbe.

De hagyjuk a komor dolgokat, néz-

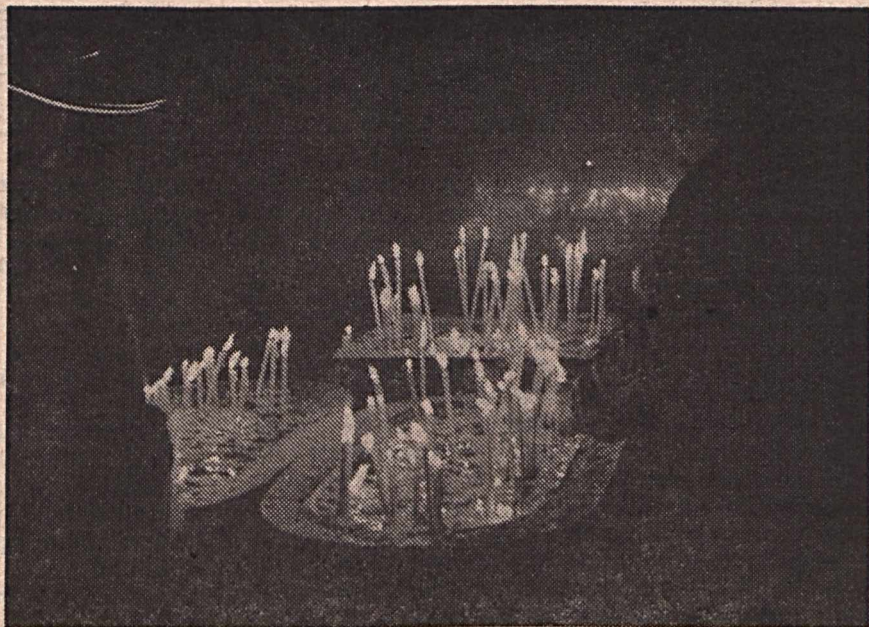

Ördögcsókok (Teufelsküsse) karácsonyra

Román bölcselkedés, felnémet nyelven

A szász temperamentum, mentalitás, humor a „legkutyább” pillanatokban sem hagyott cserben – vallja Brassovean Andrea asszony, akit a neve alapján még tévedésből sem nézne német ajkúnak senki. Egészen pontosan, szásznek. Pedig, ahogy a következők-

ben megtudhatjuk tőle, már az ük-ük elei is itt éltek ezen a földön. Libertimusok voltak, betelepített mesteremberek. Azokból, akik egykoron együtt érkeztek ide, már sokan elrománosodtak és nem is vallják magukat szásznek. Úgy érzem, magát az okot nem

kell részleteznem – folytatta Andrea asszony, remélt megértésemet is elvárva ezzel. Pedig a milió közel sem árasztja a karácsonyi időszak meggitt melegét, ő mégis bizakodóan derűs. Maga az alaphelyzet pedig az, hogy egy segélyszállítmány kirakodása közben forró teával és falatnyi kenyérdarabokkal traktált bennünket. Tolna megye lakosságának, vállalatának, üzemeinek és intézményeinek együttes adományait (élelmiszert, ruhaneműt, gyógyszert) vitte egy megyei konvoj Nagyszebenbe, akiket végül is sikerült elkísérnem, s így megismerni őt. Hol ide, hol oda van egy-egy szava, a kiskatonáknak románul, néhányunkkal pedig német nyelven vált szót. Alaposan átfagyunk már, amikor lakásába invitált bennünket. A társaságban egy osztrák és egy nyugatnémet kolléga is lévén, nem okozott nehézséget a kommunikáció. – Teufelsküsse-t sütöttem karácsonyra, mint ahogy már sok éve. De igazán csak ebben az évben segített. (A tisztánlátás kedvéért itt kell elmondanunk, hogy a szó annyit jelent, mint ördögcsókok, egy süteményféle nevét takarja, s a szóbeszéd szerint, a karácsony meggitt perceiben egészen újévig a rontást hivatott távol tartani a ház népétől.) Hónapok óta gyűjtöttem a hozzávalót, meg aztán már tényleg évek óta csinálom, remélve, hogy egyszer ezek a süteményecskék a poklokra juttatják a „fekete lelkűt”. Nem tudom, miért hittem benne, hisz ez csak babona, és jómagam pedig hívő evangélikus vagyok, de hittem és nem hiába. A 89-es ünnepek végre elvitték őt.

Az asztalon, a gyertyák társaságában, egy bibliaolvasó füzetecske. Belélapozok. Megtalálom benne a december 29-re ajánlott sorokat. „Ügyeljünk arra, hogy egymást kölcsönösen szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk. Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást! (Zsid. 10, 24-25.) Látta, hogy beleolvastam, s mint aki pontosan tudja, hol ütöttem fel az útmutatót, rövid magyarázatba is kezd. – Én ugyan magyarul nem tanultam meg eddig, de mindkét nációval nagyon emberiek a kapcsolataim. A szomszédok zöme „háromnyelvű”, kijövünk egymással. Meg aztán a szükség, az egymásrautaltság... A szászok meg lassan elfognak! Biztosan halották a conducátor kiárúsította családjaink zömét. Kezdődött azokkal, akinek még volt egy kis hátrahagyóivaló-

juk, ne adj Isten, még ha az családi ház is volt. A kivándorlási engedélyek elbírálásánál döntő érv volt, hogy a kivándorolni szándékozó ingatlanjára kinek fáj a foga. Securitate-tag, elvtárs könnyen és előnyösen juthatott így javakhoz, hisz a koncot leginkább ők kapták. Meg aztán az NSZK fizetett. A kvalifikációt tekintve 10–20 ezer DM-t. – Ezt én is megerősíthetem – vágott közbe az osztrák kolléga, aki a vöröskeresztnél is fontos funkciót tölt be. Rábólintok, hisz az emberkereskedelemnek erről a módjáról idehaza is tudunk, csakhogy annyi kitétel-lel, hogy jócskán irigyeltük is őket miatta. Am erről nekik nem szólok. Fáj-lalom viszont a bedesz-kázott evangélikus templomokat (kettőt is láttam!), az elfogyó gyülekezetet, a kiszolgáltatót híveket. Brassovean Andrea pedig mesél... Döbbenet hallgatom szavait. (Az elhangzottakról természetesen egy más szintézisben ismét tájékoztatom majd a kedves olvasót!) De a történethez, hogy ő mondaná, a „rablómeséhez” még hozzátartozik egy román bölcsélet is, amelyet, ha nagyobb áttételeken keresztül egymással kapcsolatba hozunk, élesíthetjük a bekövetkezett „kép” kontúrjait. Engedelmmükkel, szó szerinti idézem. „Im Winter werden die sauren Apfel süß”. A savanyú almák télen édesednek! S íme, de ez már elviselhetetlenül hosszú ideig volt valamennyiünk számára savanyú, lételgyen az román, magyar, vagy szász. Csak hát a vér! De mostanra nem maradt más választásunk, csak a nyílt szembeszegülés. Iréne lányom tegnap vesztette el a barátját, Bukarestben tanult a fiú. Részvétet nyilvánítottunk mindhárman, azután el is köszönünk. Ja, igen, otthagytam a címetem, a kislány elesett barátja ugyanis magyar nemzetiségű volt, akinek rokonai élnek a határokon belül. Ha hozzájuk jönnek (jöhettek?!), módjukban áll felkeresniük engem is.

Felbőgnék a Mercedes kamionok, indulunk. Még nem haza, csak a kórházi gyülekezőhelyre. De az is már egy külön történet. Nagyszebenben lassan belepi a hó, eltűnnek a lövedékek okozta földsebek, csak az emberé gyógyul egy picinykét lassúbban, de nem kilátástalanul!

Bayer Béla

(fotó: Bayer János)

Segesvár ma mintegy 30 000 lakosú, túlnyomó többségében románok lakta város a Marosvásárhely–Brassó közötti E 15-ös fő közlekedési út mentén, szinte a Székelyföld kapujában. Vasútállomásáról naponta háromszor indul a legendás „Székely”, azaz a székelygőzös (ma már dízelmozdony vontatta szerelvény, de az elnevezés megmaradt) a Hargita irányába, hogy közel másfél óras hangulatos zötykölődés után befusson a székelyudvarhelyi végállomásra.

A város központjában magasodó, középkorias jellegű építmények meglehetősen elhanyagolt állapotban vannak. A Várhegy keleti–délkeleti lábánál fekvő, kétségtelenül igen „lerobbant”, felújításra sem érdemes negyedét már eltakarították az épülő bevásárlóközpont útjából. (E helyütt néhány éve még „magyar királyi” jelzővel – védjeggyel – ellátott öntöttvas tűzcsapok voltak láthatók.)

A Felsőváros vaskos és páratlan építészeti remekeit nem fenyegeti ilyen veszély, de állaguk megóvása egyre sürgetőbb lenne. Ugyanakkor igen dicséretes a neves Oratoronyban fellelhető Várostarténeti Múzeum munkatársainak igyekezete, amint a maga nemében rendszeresen párját ritkító ideiglenes kiállításokon mutatnak be az elmúlt évszázadokból származó használati tárgyakat és különféle eszközöket. Egy korábbi tárlaton például remekbe szabott, mives órákat tekinthetett meg a nagyérdemű, míg jelenleg több száz éves gyógyászati segédeszközök és receptek láthatók.

A közeli nevezetességek közé tartozik (a Drakula sörözőn kívül, ahol még a szükség közepette is számtalan esetben enyhíthette szomját sörrel a betérő) a volt megyeháza mögötti Petőfi-mellszobor. Innen ráláthatunk a néhány kilométerre fekvő fehéregyházi csatamezőre, ahol szintúgy a költő emlékműve hívja fel magára a figyelmet.

Hogy ezt most halála helyén emelték? Annak már nem én vagyok a megmondhatója...

Segesvárt már hetekkel ezelőtt beleppte a hó. A nyugati szelekkel érkező förgöcs Balázsfalvát még épp' csak meghintette hóporos fehérséggel. De bennebb, Erdély bugyrának peremén, Medgyes (Mediasch), Nagyszében (Hermannstadt) és Segesvár felé haladtában jócskán jelezte érkezését a tél: vastag jégpáncél az utakon, hópaplan erdőn-mezőn, városban és... hideg, kemény hideg mindenütt...

Schässburg – ahogy a Nagy-Küküllő völgyében megbúvó várost szász lakói hívják – nem is tud mit kezdeni a váratlanul támadt rettenetes faggyal. A népek vastagon felöltözve, óvatosan oldalaznak dolgukra, csúszik a járda, hiszen errefelé jószerivel ismeretlen a hóeltakarítás. Ez azonban nem az utóbbi időben jócskán megcsappant számú szász közösség számlájára írható. A fáma egyébként is úgy tartja,

Segesvár

hogy egykoron a város kézművesei, céhlegényei és iparosai, ha a szükség úgy hozta, testületileg vigyázták a rendet és a köztisztaságot. Talán még a havat is elhordták az útból. Igaz, ma már nincsenek kötélverők, ónművesek, kovácsok, tímárok és csizmadiák, csak az emléküik maradt reánk. Na és a hó...

A Felsőváros síkatorromantikája, az öles házfalak résnyi ablakokkal, a céhek máig álló tornyai mind-mind a valaha volt szász gazdagságot hirdetik. A város fölé magasodó hegy legmagasabb pontján épített evangélikus vártemplom boltívei alatt megfakult, szétfoszlott ereklyék, megannyi céhzászló kókad alá. Néha meglebbenek – ilyenkor mintha fuvallat suhanna át a betört ablakú szentélyen –, de az enyhe légáramlat a lobogáshoz kevés... És erős kezek sem tartják többé rúdjaikat jeles napokon, a szélnek feszítve a vásznat.

A templom tövéből aláereszkedő szász-evangélikus temető a szikrázó kora délutáni napsütésben talán a megszokottnál is csendesebb. A minap hullott friss porhóban csak varjak, csókkák hagyták kósza nyomaikat. Hósipkás fejfák őrzik egyenes derékkal tán ezrek örök álmát. Kiváló szellemiségű szász atyafiak nyugszanak itt, akik kései utódai közül a Fabini család, mint az egyre fogyó szász közösséget hatalmas szellemi tőkájük birtokában még leginkább összetartó erő, érdemel említést. Ám úgy hírlik, nekik sincs maradásuk...

A hideg elől aki tud, meleg helyre húzódik. A néhány alsóvárosi étterem, büfé és talponálló dugig téblábolókkal, dologtalanokkal, akikből (lehet, meglepő, de így igaz) Romániában rengeteg van. A sivár üzletek csupasz kirakatai...

A gyerekek azonban, legalábbis a 8–10 évesek, nem ütköznek meg a silányságon. Így nőttek fel, ezt szokták meg. Ezt szoktatták meg velük. Ezért

is korcsolyáznak önfeledten a befagyott Küküllő jegén. Vidám siklásukat figyelve köztük legtöbb a román szó, de néhány német és magyar is kihallik. Utóbbi leginkább mégis a felsővárosi, a régi ferences templom helyébe épített katolikus templomban gyakori, ahol a hitében megmaradt magyar gyülekezetnek a miséző pap talán éppen az Ótestamentumot idézi:

„Gyűljetek egybe és jöjjetek elő, közelegjetez mind, a kik a népek közül megszabadultatok; nem tudnak semmit, a kik bálványuk fáját hordják, és könyörögnek oly istenhez, a ki meg nem tart!”
(Ésaiás próféta könyve, 45–20)

A művelődési ház hideg-borzongató nagytermét valamennyire már be-melegítette a duruzsoló fatüzelésű kandalló, s ahogy a kinti sötét erdőket elnézem, itt a rohanó civilizáció se üti ki a nyeregből a kandallót. Bár, igaz, hogy most jobb lenne egy gázkályha, ami gyorsabban elűzi a hideget. A kövérkés, idős asszony, aki az asztalnál a feketéjét kavargatja, sváb akcentussal szólal meg, miközben legyint egyet.

– Eh... ez nem hideg. Ami kint volt, az igen, de hát azt is kibírtuk. Node maga, nem fázik meg?

Összehúrom magamon a télikabátot, a kályha „dolgozik”, lassan barátságosabb lesz a terem, de a szavak, amik az asszony szájából elhangzanak, dermesztőek. Nekem? Aki abban az időben is meleg ágyban pihenhetett, amikor Arnold néni (akkor még fiatalasszony) a nyirkos földön aludt.

– Aprószentek napján volt, amikor minket összereltek, hogy megyünk valahova robotba. Én akkor mondtam a bírónak, hogy apámat szeretném eltemetni, ő karácsony előtti napon halt meg, a szívével. Nagyon megijedt a lövöldözésektől, ráborult az asztalra, fertig! Nahát, azt mondta a bíró, jól van Lizi, de aztán... És amikor eltemettem a fatert, újév utáni hétköznapon fogtam a batyut. Huszonheten indultunk el Pécsváradra, ott kellett gyülekezni. Nohát az volt a félelmetes, hogy a partizánok, mert azok kísérték bennünket, lövöldöztek. S mikor látták, hogy remegünk a félelemtől, nagyokat kurjongattak és nevettek. Aztán egy dombon a pécsváradai szolgabíró előtt összegyűltünk, ott voltunk fél napig, akkor kijött a bíró. Most menjünk haza, majd értesítenek, ha szükség lesz ránk. No, gondoltam, nélkülünk is elvégzik azt a munkát. Aztán, már a hónap vége felé dobolt a kishírő. Megint összepakoltam. Anyám mondta is, hát minek mész te, amikor azt se tudják, muszáj-e, nem-e? Én meg kitartottam, legyen nyugtunk nekik, mert már ő nevelte a két lányt, az uram meg a fronton volt, vagy talán már fogságban, legalább nekik legyen nyugtunk. A gyerekeket nagyon sajnáltam, inkább, mint apámat, ő már öreg volt. Hát akkor Pécsre gyalogoltunk, ott aztán egy apáca, aki körülöttünk tett-vett, odasúgta: Ti mentek Oroszországba, imádkozzatok, hogy egészségben visszatérjete, onnan, ahonnan sok férfi se jött vissza.

Ach, gondoltam, fiatal vagyok én és erős. Hetven kiló voltam. Majd azon leszek én, hogy ne tapossanak el, ha rámlépnek, felegyenesedem. Nagyon akartam élni, mindig a két lányra gondoltam, ez erőt adott. Nohát Baján, amikor átvettek bennünket az oroszok, láttam, hogy az apáca igazat mondott. Miért is hazudott volna?

Ezek az oroszok nem voltak félelmetesek, inkább sajnáltak bennünket.

De hát ők is hatalom alatt voltak, semmit se tehettek az érdekünkben. Mentünk talán egy hónapig is, nappal mindig le volt zárva a vagonunk, éjszaka néha megálltunk, de csak rossz-

szul világított helyeken. Én ugyan mikor sejtettem, hogy közel van Hajóshoz a vasút, kidobtam egy levelet, az ottani nagynéném címére. Azzal az üzenettel, hogy értesítse anyámat, hova visznek. De nem jutott el hozzá, mint ahogy a levelek se, amit nekem írtak.

Hát akkor kiértünk, olyan hideg fogadott bennünket, hogy a fogaink vacogtak, a nagykendőm meg a pacske-rom is tele volt tetűvel. Juj, akkor futott végig a hátamon a hideg; mi lesz most? És köröskörül rozzant barakkok, düledező házak, jaj, nagyon rossz volt. És akkor mondták nekünk, hogy ezt a németek meg a magyarok csinálták, ezt a nyomort. De én láttam, hogy ez nem rombolás, ez hanyagság. Erről mi nem tehetünk! Miért? Mi a rombolásokról se tehetünk! Küldtünk mi valakit oda, hát nem volt elég, hogy a férjemet odazavarták éppúgy mint az oroszokat, mihozzánk, magyar katona volt ő. Tudtunk magyarul is, az talán nem bűn, hogy először az anyanyelvünket tanultuk meg?

Hát akkor: reggel sorakozó, elosztottak bennünket. Akire rámutatott, annak ki kellett lépnie a sorból. Nem tudtam, jó-e vagy rossz-e ez, de valami azt sugta, talán mégse olyan gonosz ez az ember. Huszan lehetek külön csoportban, amikor hozzám is ért, és megfogta a karomat, megszorította, érezhette, hogy izmos vagyok. Meglődtől, akkor már tudtam, hogy a helyem. Hát... alighanem voltunk több mint százan, mire befejezték a válogatást. Olyan éhes voltam, hogy szédültem, de ennyivalónak nyoma se volt. Este aztán kaptunk savanyú káposztát. Habzsoltuk, mint a tehenek a répát, nem győztünk kijárni éjszaka, annyira sok lé volt benne. Persze, hogy megfáztunk, néhány nap múlva hólyaggyulladás, vesegyulladás döntött le többeket. Én tartottam magam, pedig olyan latyakban dolgoztunk, hogy a szoknyánkat verdeste, csupa sár és víz volt a lábam, mért téglát, homokot, cementet hordtunk tragacsal.

Mikor mentünk hazafelé, megfagyott, alig tudtam lecibálni a cipőmet. Nahát, így tatott fél évig. Szürkék voltunk a piszoktól, mert nemigen tudtunk mosakodni. A szoknyánk, az a hosszú német szoknya, mint az abroncs verte a bokánkat, mert fagyos volt, s amikor kiengedett, gőzölt és büdösödött. De hát ez lett volna a legnagyobb baj!

Én aztán kijártam családokhoz is, mert az öröknek hoztam a faluból egy

Halálpolka

Becsületből?

Erika sokat játszik, hogy csinált nekik babát és mindenki vár haza. Margit a kis betűt is rárajzolta a levélre: Mutti, kommi! Ez volt rajta, meg ahogy engem elképzelt, lerajzolt. Tudja, milyen volt az a rajz? Hát... egy kövér, kendős asszony, az voltam én, és egy nyiszlett, befont hajú varkocsos kislány, ez volt ő. Egymás kezét fogjuk és megyünk a réten... Hát amikor én ezt megláttam, majdnem elájultam az örömtől, annyira jókedvem támadt, hogy megöleltem az örököt, a felügyelőnőket. Aztán a Maruszjának, ő volt a brigádvezető, megeredt a könnye, összeborultunk, úgy sírtunk. Nahát, a lányom nem találta el az alakomat, akkor már én ha ötvenöt kiló voltam. Talán... És amit nem írtak meg, csak sejtettem a levélből, mert őt nem említették. Az uram... Az már meghalt, itt kint, a fogolytáborban.

Többször is mondták, most aztán megyünk haza. Nem lett abból semmi. Úgyhogy, amikor valóban eljött az ideje, már nem is hittem benne. Kérdezték, hogy hol van az otthonom? Hol vannak a hozzátartozók? Én ezen meglepődtem. Hát hol volnának? Magyarországon, Baranya megyében, Püspöknapásdon. Na, aztán rájöttem, miért nem olyan természetes ez. Akkor már sokan a hozzátartozók közül nem voltak Magyarországon. A mi falunkból is többeket kitelepítettek, alighanem amerikai és angol zónába. Ezt akkor mondták meg, amikor elindultunk, és a barátnóm, az Ilonka nem tudta, az ő családjuk hol is van. Ezért őt Németországba küldték, először szovjet zónába került, onnan ment át az amerikaiba, onnan meg haza, mert aztán megtudta, hogy az ő szülei meg a testvérei is Nádasdon vannak. Ők magyar anyanyelvűnek vallották magukat, az apjának mondta egy magyar tiszt, jobb ha azt teszi, ki tudja mi lesz itt? Ezt 1941-ben mondta a népszámláláskor. Hát... próféta volt. No, de Helené mégiscsak német anyanyelvű volt. Miért kellett hazudni folyton? Hát bűn az, ha valaki németnek születik? Ha mos azt kérdezné, tudom-e miért kerültem ki, nem tudnék mit mondani. Vagy talán csak azt, hogy német vagyok. Azért. De hát mit lehet csinálni?

Különben is, ha már német vagyok, s annak bélyegeztek, megmondom: a mi népünk tartja a szavát. Én 1944-ben kétszer megígértem, hogy visszamegyek a robotosokhoz.

Ha nem tartom meg a szavamat, talán nem járom meg a kálváriát, amit most elmondtam magának. De lehet, hogy mindig az motoszkált volna bennem, hogy hazudtam. Vagy, hogy más-

vittek el helyettem, mert mint később megtudtam, olyanok is voltak ott. Köztünk nem. S ha más kerül oda helyettem, én Judásnak éreztem volna magam. Most is pirulnék miatta. De kis vodkát vagy süvegucukrot, dohányt és máris másfelé néztek, amíg kibújok a drót alatt. Ezek a családok keveset tudtak rólunk, az is rossz volt. Mindig azt hajtogatták, a németek gyilkosok, a magyarok meg segítettek nekik a rombolásban. Én nem tudtam mást felelni, mint azt, hogy mi németek vagyunk, de Magyarországon élünk, és ha csak említették a gyilkolást, már borsódzott a hátam, nemhogy... Ők csak szüntelenül emlegették a háborús dolgokat, bár hozzátették, hogy a partizánok se úrilányok, csakhogy ők a hazájukért tették, amit tettek. Nem akartam nekik mondani, hogy a mieinket is a kereszténység és az európai kultúra védelmére indították el. Megértettem a fájaldumukat, s lassan, úgy vettem észre; ők is a mienket. De rajtam nem segíthettek, ahogy én se őrajtuk. Szegények voltak, talán éheztek is. Abból láttam, hogy a kenyert az egyik fiú a katonáktól hordta haza, talán kis pálinkát, vagy mit adott érte. Olyan kemény volt ez a kenyér, hogy otthon mi a malacoknak se adtunk ilyen áztatás nélkül. Húst meg akkor kaptak ők is, amikor egy állatot a kolhozban „betegség” miatt le kellett vágni. Vagyis kimondták hogy beteg, ezt az állatorvos meg az elnök is igazolta, akkor le lehetett vágni. Mindazok, akik „közreműködtek”, persze részt kértek a húsból is. Gondolhatja, mi jutott a falunak, egy-két család, aki ismerős volt, vagy nagyon erőszakos, az hozzájutott. Már a következő évben valamivel javult a helyzetünk. Kenyér volt több és szalonna is. Ez olyan, mint nálunk a teaszalonna, bőr nélküli, kicsit füstös-avas valami; hát mi is kaptunk, főleg ha túlteljesítettük a normát. Ez megint külön küzdelem volt sok-sokussal.

Nahát, aztán elvittek minket egy szövögyárba, s újból meg kellett tanulni egy munkát. De legalább nem kellett latyakban cupogni, csakhogy ez rövid ideig tartott. Akkor egy bányába kerültem. Nem volt mély, mondták, uránt találtak azokban a vörös kövekben, amiket csillére raktunk és a kashoz vittünk. Ez nehezebb volt, de a bányászok jó emberek, és nekünk mindig nagyobb teljesítményt írtak. Így kaptam én hetven deka kenyeret naponta meg egy szelet sós szalonnát.

De a legnagyobb örömöm akkor volt, mikor két év után hallottam a családról. Egy orosz főhadnagy, aki a falunkban volt elkvártélyozva, ő hozta a levelet. A Mutter írta, hogy a két kislány szépen nő, Margit iskolába jár, így nem szégyenkezek. Hogy becsületből nem menekültem? Ítélje meg az, aki hallja, vagy olvassa. Most már csak emlék. Fáj, de nem szégyenletes nekem. Nekem nem.

László Lajos

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. (Élő) 11.05: Népzene. 11.25: A Szabó család - ism. 12.45: Válaszunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben Kamarazene. 14.05: Háttérbeszélgetés. 14.35: Fúvósszerenádok. 15.00: Szóroló szóra. Zenés irodalmi magazin. 16.00: Tizenhat óra - Hírmagazin. 16.15: Efvordulók nyomában. 150 éve alapították a Nemzeti Zenedét. 16.45: Labirintus. 17.00: Feketézés az utcán... 17.30: Bejélgessünk zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. Művészet- és művelődéskritika. 19.40: Pászti Miklós feld.: Ót népi katonanóta. 19.50: Németh László: Sorsproblémák. Czine Mihály könyvszemléje. 20.00: Közvetlen kapcsolat. 21.00: Ars poetica. 22.00: Hírvilág. 22.30: Korkostoló. 23.00: Korkostoló. 23.40: Régi fúvósmuzsika.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. Gútarzene felsőfokon. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.05: Hajszaágyokerek. 10.20: Operaslágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban. 11.25: Záray Márta és Vámosi János énekel. 12.10: Régi nóta, híres nóta. 13.05: Noszalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Politikus papucsban. 15.05: Kapcsoljuk a ... stúdiót (Élő). 15.20: Lemezek a rock aranykorából. 16.00: Találkozás a stúdióban (Élő) Vendég: A Magyar Rádió Fúvósötöse. 17.05: A mi utcánk... A Fő utca. 17.30: Gordiusz. 18.30: Popregiszter. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Poptársnyia dalaliból. 20.20: Alma és fája. 21.05: A csalól. Veres Péter novellafűzére rádióra alkalmazva. 21.27: Kapcsoljuk a 8-as stúdiót (Élő). A Stúdió 11 hangversenye Dobsa Sándor vezetésével. 22.00: Öllőző! ism. 23.20-0.14: Slágerfilmek - filmsláger.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Zenekari muzsika. 10.20: Sallie. Rádiónovella Isaac Asimov fantasziikus frásából - ism. 10.51: Rimszkij-Korszakov: Klarinetverseny. 11.02: Benda: A falusi vásár Egyfelvonás vígopera. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Pozsonyi Nemzetközi Gyermekkorús Fesztivál II/2. rész. 14.25: Magyar művészek operafelvételeiből. 15.08: Elvégeztetett... Taar Ferenc novellája. 15.20: Híres francia orgonaművészek improvizációfelvételeiből - III/2. rész. Pierre Cochereau. 16.05: Lendvay Kamilló műveiből. 16.47: A Bécs-Berlini együttes hangversenye a bécsi Konzerthausban. 18.13: Richard Tucker operááriákat énekel. 18.30: In limba matema. A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műtora Szegedről. 19.05: A kishangjáték-pályázat díjnyertesei II. díj. Hurrá Horváth Péter kishangjátéka - ism. 19.18: Romantikus kórusok. 19.35: Kapcsoljuk a Zenekadémia nagyművét (Élő). Közben: Orvosok. kb.20.20: Bíró Lajos novellája - ism. kb. 20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.21.30: Zenekari operafelvételek. 22.12: Napjaink zenéje Bergeni Fesztivál - 1989. IX/7. rész. 23.09: Rádiószínház. Az élet csúcspan - Vathy Zsuzsa hangjátéka.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarulátatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádiógyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyelő. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádiógyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelő. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelő. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képjóság. 8.30: Az utca művésze. Francia film - ism. 9.25: Ma egy házban. Cseh-szlovák filmsorozat. IX/1. rész: A 78-as bevétel - ism. 10.30: Mozgó. Toma mozgáskorlatozottaknak. 10.35: Képjóság. 16.22: Képjóság. 16.30: Pannon krónika. A pécsi körzeti stúdió híradó műsora. Dél-dunántúli hírek, információk, események. 16.40: Vjesti - Hírek szerbhorvát nyelven. A pécsi körzeti stúdió műsora. 16.50: Hármás csatorna. A látástól a hollywoodi mozigi. IV/1. rész. 17.35: A bolygó, ahol élnünk kell. Kanadai ismeretterjesztő filmsorozat. VI/5. rész: A természet tökéletesítése. 18.20:

Drótosok - Riportfilm. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. Linda mesél. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: „Muráti - legenda” II/1. rész - Portré Muráti Liliáról. 20.55: Új Nyitott Könyv. Konrád György (Vázlatok egy író portréjához). 21.55: Reklám. 22.00: Hazai Tükör. 23.20: Híradó 3.

TV2: TV 2 Berkes Zsuzsával és Rózsa Péterrel. 17.00: Képjóság. 17.15: TV 2. Benne: Reklám - Riportok - Időjárás - Zene. 17.45: BUMM!!! Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 19.00: A Beiderbecke felvételek. Angol bűnügyi komédia II/1. rész. 20.17: TV 2. 20.30: Fejezetek az első világháborúból. 21.00: Híradó. 21.20: TV 2. Benne: Nézz meg az ember! 21.30: Napzárta. 22.15: Bellefior, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilmsorozat. XIII/9. rész. 22.35: Népzóport. kb.23.05: TV 2.

RTL PLUS: 6.00: Gazdagok és szépek. 6.25: Halló Európa - Jó reggelt Németország! 8.30: Kaliforniai klán. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Flash Gordon. 11.00: Explosiv. 11.45: New York órangyala. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.05: Teletubiz. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Színészkecsék. 15.45: Üzleti hírek. 16.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 16.30: Hulk. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk. 17.55: Hírek. 18.00: New York órangyala. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A hétmillió dolláros nő. 20.15: A 214-es repülőszázad. 21.10: Apology. 23.00: Hírek. 23.10: Apacs kapitány. 0.40: Apology. 2.20: Aerobic. 2.25: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Holland filmévad. 22.00: Hírek, időjárás, golf. 22.15: Klasszikus westermek. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időjárás. 1.50-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Jelenidő. 17.15: A montreali énekestalálkozó. 17.45: Konyhatutkok. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Incifincifantázia. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Teleturisztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagzó papíros. 20.00: Elmékedések. 21.00: Észak-Dél. 21.25: Találkozás. 22.00: TV-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjeltek. 23.45: Jazz in. 0.15: Frankofón területek. 0.45: Műsorzárás.

SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közközház. 9.50: Egészségvédő ötletek. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Christine, a trónörökös. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Teletűz. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Perrine. 14.30: Ötletek konyhatündereknél. 14.40: Közközház. 15.30: Tévébolt. 16.05: Füstölő coltok. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Divattanácsadó. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Egy Duke ritkán jár egyedül. 18.45: Hírek, időjárás, előzetes. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Hírek, időjárás, előzetes. 20.00: Hunter. 20.55: Hírek. 21.00: Vadállatok fogságában. 22.40: Hírek, sport, időjárás. 22.50: Vigyázat, magasfeszültség! 00.00: Műsorelőzetes.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Mexikó leggyorsabb egere - ism. 9.30: Tájak és emberek - ism. 10.00: Az állatvilág csodálatos képei - Vakondok. 10.30: Elsőolda - Amerikai film - ism. 12.10: Környezetvédelmi rajzfilm. 12.15: Idősek klubja - ism. 13.00: Hírek. 13.10: Mi - ism. 13.40: Popeye. 13.45: Bethlehem csillaga - Animációs film. 14.05: A vad póni - Kanadai film (1983). 15.35: Perrine - 52 részes rajzfilmsorozat. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini lexikon. 16.55: Mini TV-híradó. 17.10: Ronja, a rabló leánya. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: A Mi szabadságom. 18.30: Lorentz és fiai. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Szenzációk a porondon - Artista- és showműsor a dortmundi Vesztfália-csamokból. 21.45: Oldalpillantások. 22.00: Videotéka - Ha az apa a fiával. 23.00: Hírek. 23.05: A kaszkadőr - Amerikai film (1980). 1.10: Hírek.

2. műsor: 12.55: Sport - Intersport Úgróverseny. 16.40: Művészlexikon. 16.45: Múltba vezető nyomok - 6. rész: Mese Verde szellemi. 17.30: A tökéletességet keresve - 10. rész: Uri hatalom és polgári büszkeség. 18.00: Mexikó leggyorsabb egere - Rajzfilm - 10. rész. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Az én gésám - Amerikai film (1961). 22.10: TV-híradó 2. 22.25: Sport - Teremfoci. 22.50: Klub 2, majd: Hírek.

Az RTL PLUS, a Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Messzi délen édes éden

1983-ban jártam először Görögországban egy spontán ötlet megvalósulása eredményeképpen. Azt hiszem pontosan tudom, melyik volt az a pillanat, mely döntően befolyásolt abban, hogy későbbiekben is utazásaim elsődleges céljaként jelöljem ki ezt az országot.

A turisták utazásaik során a különböző országokból különböző benyomásokkal térhetnek haza: hol a táj tetszett, hol az emberek, esetleg az egzotikum vonz, netán a gasztronómia. Ahhoz, hogy mindez egy országot és egy emberen belül összegeződjön, kivételes szerencse és ráérzés szükséges. Hogy az ember képes legyen azonnal észrevenni és értékelni azt, ami értékelhető számára. Ha megszerzi a képességet Görögország felfedezésére, olyan értékekhez jut, melyeket túlbecsülni szinte lehetetlen. Persze azért biztos vagyok abban, hogy az ide látogatók többsége nem tekinti többnek ezt az országot egy állandóan napsütötte tengerpartnál, a mindig és mindenhol kapható Metaxa konyaknál és a szinte kötelezőszerűen meglátogatott ókori romoknál. Igen, ez is Görögország. Illetve, amivé vált a felszín. Mert számomra nem kétséges, hogy egy ország sem képes ösztönösen önmagát, eredeti önmagát adni, ha turistákról van szó. Ezért egy turistának csak ritkán adatik meg megismerni egy országot, úgy ahogy az valóban létezik.

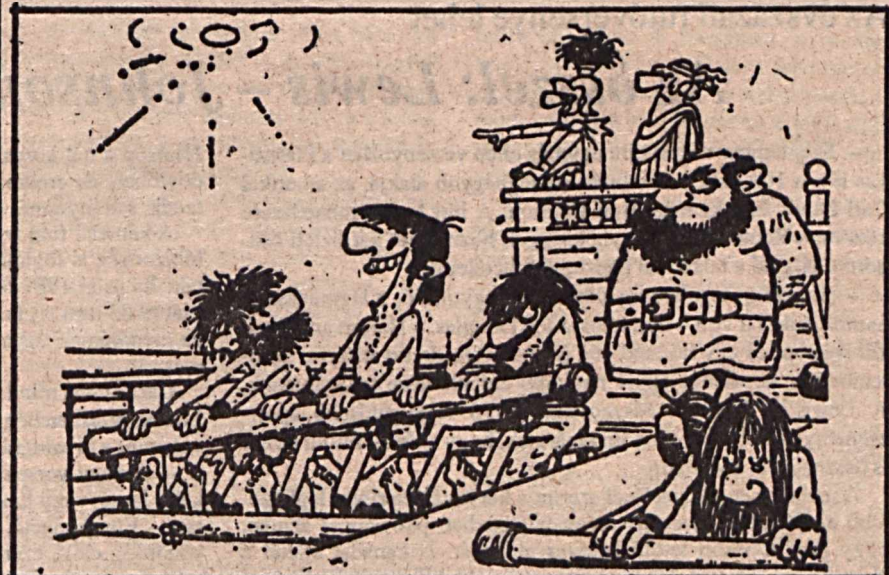
Visszatérve az előzőekre, mint mondtam, 1983-ban jártam Görögországban először. Az egyik, utazással eltelt nap után estefelé még elindultam a tengerpartra az út porának lefűrdése céljából. Az úszás után kiültem egy sziklára. Hamarosan kiáltozásra lettem figyelmes: két fiú kiabált beljebb a vízben. A parton egy család, papa, mama, és egy kislány figyelte izgatottan az eseményeket. A két fiú végre kiúszott és a parton büszkén mutogattak valamit a karjukon. A kíváncsiság közelebb vitt, míg meg nem láttam mi is az a valami: két polip volt rátkerelve a kezükre. No, nem sokáig. A két fiú olyan természetességgel harapott a két állat szeme közé, melytől azok némi remegés után elemelkedtek s így letekerhetővé váltak, ahogy tehették azt őseik akár évszázadokkal vagy - Gö-

rögországban vagyunk! - évezredekkel ezelőtt. Ráadásul az egyik fiú, látva kíváncsiságomat és idegen voltomat, ugyanilyen természetességgel nyújtotta felém az egyik állatot, mint egy ajándékképpen. A polipot, megköszöntem ugyan, de nem fogadtam el, hisz nemigen tudtam volna vele mit kezdeni. Erre habozás és családtagok megkérdőzése nélkül azonnal meghívtott a másnap esti poliplotomára. Sajnos másnap reggel már szándékomban állt továbbmenni, ezért ezt sem tudtam elfogadni, de ma már sajnálom, hogy nem mentem el.

Görögországnak 6 évvel ezelőtt volt egy, ma már nem létező hatalmas előnye: magyarként még felfedezhető és megismerhető volt. Honfitársakkal ritkán találkozott a magyar, velük is többnyire csak frekvenciáltabb helyeken. Az ország eldugottabb szegleteit így hát egy felfedező izgalma járhatta be. Az idei utazás azonban már a legelején igyekezett az eféle illúziókat felszámolni. A görög nagykövetség előtt kigyózó sor már sejtetni engedett valamit, ami később be is igazolódott. A kempingekben gyakorlatilag magyar kolóniák alakultak ki, bármelyik város utcáján vagy az ország bármelyik szegletében is járt az ember, azt magyarokkal való biztos találkozás reményében tehetett meg. Persze érthető volt ez a nagy roham. Az ország viszonylagos olcsósága és az eddig biztosított valutakeret kényelmes és biztos megélhetést kínált akár egy hónapig is. De mindezzel együtt valami már hiányzott: az ismeretlen izgalma. Megmaradt viszont az a természetesség, amivel a görög ember a vendégeit fogadja. Igazi és valódi értelemben, alakoskodás és hátsó szándék nélküli, barátságos, marasztaló és szórakoztató természetesség.

Még ha a görög tájak csodálata nem is egészül ki oly gyakran a felfedező izgalmaival, mint régen, a szépsége iránti vágyakozás örökké megmarad. Mint ahogy megmarad bennem a görög ember természetes egyszerűsége utáni vágy is, mellyel Görögország oly sok rejtélye felfedhető. Igaz, jól tudom, ez az őt itka marad, melynek kulcsát sem elvenni, sem megszerezni nem lehet.

Óvári Zsolt

- Mindig ez volt a vágyam: egy földközi-tengeri körutazás hajón!

Afrikaiak francia stílusban

Ők huszonnégyen (IX/1.)

A június 8. és július 8. között, Olaszországban sorra kerülő 14. labdarúgó vb-döntőben Afrikát két válogatott képviseli. A finalisták bemutatása sorában ezúttal a második alkalommal a földkerekség legjobbjai közé jutott Kamerun következnek.

Ha egykoron (s talán még ma is!) Algéria futballsportjára az volt a jellemző, hogy a francia bajnokságban edződtek a legkiválóbb játékosai, akkor ez a kameruniakra fokozottan igaz. Már 1982-ben, a spanyolországi vb-n okkal érdemelték ki a „rettenthetetlen oroszlanok” jelzőt. Három döntelent harcoltak ki Ibériában, s csak rosszabb gólkülönbségük miatt búcsúztak a döntő második szakaszától. Akkoriban is, ma is jellemző: a francia bajnokság jelentette azt az állandó iskolát, amelynek „kijárássával” fokozatosan törtek feljebb és feljebb a nemzetközi futball-ranglétrán.

A mostani sikerek egyik kovácsa, a szövetségi kapitány egy 46 esztendősszovjet szakember, Valerij Nepomjancsij. A Türkméniből érkezett edző igen fiatalon, 23 évesen egy súlyos sérülése után kényszerült felad-

ni labdarúgói pályafutását. Ha a zöldgyepen aktív játékosként nem tudta terveit megvalósítani, most megpróbálja a kispadon. Szó ami szó, Tunézia nemzeti legjobbait a sorsdöntő, befejező selejtező szakaszban kétszer is „kétvállra fektetni” nem akármilyen teljesítmény volt! Nepomjancsij nagy taktikus, ám hogy az 1982-eshez hasonló vb-sikerek megismétlődnek-e, az – ahogyan mondani szokás – „a jövő zenéje”.

Kamerun válogatottja „francia stílusban” játszik. Az afrikaiak kapusa, Joseph-Antoine Bell a Bordeaux színeit képviseli. A védők – a selejtezőkben nyolc összecsapáson mindössze hat gólt kaptak –, így Tataw, Pagel, Kunde és Ebwelle nevét esetleg olasz pályákon is megtanulják.

A csatárok közül egy feltételezett győzelemért sokat tehet a 23 éves, a Laval színeiben játszó támadó, Francois Oman-Biyick, aki az összes selejtező találkozóon Kamerun 12 gólja közül ötöt szerzett. S hogy Oman-Biyick miként villog majd a vb-n, az nagymértékben függ csatártársaitól, akik közül Bonaventura Djonkep és Eugene Ekeke neve még ismeretlen.

Jégkorong OB

Az oroszok aranyos lehelete

Csütörtöktől ismét bajnoki pontokért vetélkednek a honi jégkorongbajnokság élvonalában.

A decemberi pihenőt úgy kezdte az első osztály hét csapata, hogy addig mindegyik kétszer játszott valamennyi riválisával. Az őszi „oda-vissza”, tehát tizenkét forduló után a hat szovjet játékoskal magyar viszonyok között rendkívül erőssé vált Lehel SC áll a legjobban. A jászberényiek immár komoly bajnokaspiráns együttese csupán egyszer végzett döntetlenre (az Újpesti Dózsa ellen), valamennyi többi találkozóját biztosan nyerte, s a januári folytatás előtt négy pont az előnye a címvédő Ferencvárossal szemben.

Az FTC átmeneti vergődés után kilábal a hullámvölgyből, s miután Bjelouszov mellé további négy szovjet profi is leigazoltak, az újabb tizenkét fordulóban akár le is dolgozhatja hátrányát. Meglehet persze, hogy ez csak elvi esély. Mert azt még nem tudni, megerősödött-e a zöld-fehérek bajnoksapata az idegenlégiósokkal olyanira, hogy legalábbis egyenlő sansszal veheti fel a küzdelmet a Lehel

SC-vel az aranyéremért. A két gárda a „szovjetesítés” óta ugyanis még nem találkozott a magyar bajnokság keretében. Már csak ezért is különleges izgalmakat ígér a hoki híveinek a ferencvárosi és a jászberényi együttes mérkőzése, amelyet első alkalommal január 5-én, pénteken rendeznek meg a Kisstadionban (kezdési időpont: 17.30 óra). A visszavágót már a hűtőgépgyáriak pályáján, február 2-án játsszák.

A zöld-lila jeges párbaj idei első dátuma: január 19-e (17 ó), színhelye pedig a Budapesti Sportszarnok, s a főváros egyetlen fedett létesítményében csap össze másodszer is (január 21-e, 15 ó) a két patinás gárda.

A bajnokság állása az első két „kör” után:

1. Lehel SC	12	11	1	-	23	pont
2. FTC	12	9	1	2	19	pont
3. Ú. Dózsa	11	7	2	2	16	pont
4. Miskolc	11	5	1	5	11	pont
5. Alba Volán	12	3	1	8	7	pont
6. NSZE	12	3	-	9	6	pont
7. Sziketherm	12	-	-	12	0	pont

Marad Amerikában, de...

Comaneci tavasszal hazalátogat

Nadia Comaneci olimpiai bajnok tornász, aki múlt év novemberében hagyta el hazáját, Romániát, bátyja értesítése szerint tavasszal hazalátogat családjához és barátaihoz, ugyanakkor végleges a döntése, hogy az Egyesült Államokban telepszik le.

Adrian Comaneci, a 28 éves bajnoknő egyetlen fiútestvére elmondta, hogy nővére egy nemrég lefolytatott telefonbeszélgetés során számolt be neki a tervéről, miszerint áprilisban Bukarestbe utazik, valamint arról, hogy Kaliforniában kíván letelepedni. Comaneci, aki többek között 10 pontos gyakorlatot mutatott be az 1976. évi montreali olimpián, saját bevallása szerint azért szökött Amerikába még a Ceausescu uralom alatt, hogy új életet kezdjen otthoni hihetetlen népszerűsége ellenére. A tornász nő kényelmes, kertes családi házat hagyott hátra Bukarest egyik legelőkelőbb, csendes negyedében. Comaneci hazatérése esetén visszakapná azokat a becses értékű érmeit, serlegeit, amelyeket illegális távozása után a Securitate emberei elkoboztak. Comaneci 23 éves öccse mindössze Nadia legnagyobb állami elismerését, a „Szocialista köztársaság hőse” kitüntetését tudta megmenteni nővére szökésekor, amit a tornász nő személyesen Ceausescutól vett át...

Már az ezredforduló évében

Közös berlini olimpia?

Kelet- és Nyugat-Berlin polgármesterei kedden bejelentették, hogy a város lakosságának kívánsága alapján tervezik a 2000. vagy a 2004. évi nyári olimpiai játékok megrendezését.

Erhard Krack kelet-berlini polgármester a Junge Welt című NDK-beli ifjúsági lapnak adott nyilatkozatában Berlint a jövő olimpiai városának nevezte. Véleménye szerint a következő évtized során ötkarikás játékok lebonyolítására tökéletesen megfelelő metropolisszá épülhet ki, s az ezredfordulóra méltó színhelye lehet egy ilyen rangos eseménynek.

Walter Momper, Nyugat-Berlin polgármestere azt mondta, hogy Berlin sportolói szintén támogatják a közös kandidálásra vonatkozó elképzelést. A két polgármester részt vett azon a 30 ezer futót megmozgató

4 mérföldes szilveszteri utcai futóversenyen, amely 40 év óta először haladt keresztül a megosztott városon. Momper ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy még néhány héttel ezelőtt sem gondolhatott volna bárki hasonló esemény megrendezésére.

Berlin egyébként 1936-ban – a hitleri Németország idején – volt már már olimpia házigazdája.

Mérőldes rekorder

Coghlan visszatér

Minden jel arra utal, hogy a fedett pályás világcsúcstartó ír Eamonn Coghlan kétéves szünet után, 37 évesen visszatér a futópályára. A mérföldes síkfutás rekordere az Egyesült Államokban él, s 1988 óta mindössze néhány utcai versenyen indult el.

Coghlan 1983. februárjában 3:49.78 perces eredményével javította meg a mérföldes fedett pályás rekordot, s ezt követően sérülései miatt egyre kevesebb alkalommal állhatott rajthoz. Amikor két évvel ezelőtt autóbalesetet szenvedett, úgy tűnt, örökre elbúcsúzik az aktív versenyzéstől.

Az ír futó azonban nem adta fel, s decemberben újra feltűnt kisebb viadalokban. Két mérföldön 8:53.15 perces teljesítménnyel ért célba, az 1500 métert pedig 3:54.63 perc alatt futotta le. Ezek az eredmények a hosszú kihagyás után ugyancsak biztatónak látszanak, és atlétikai körökben máris nyílt titokként arról beszélnek, hogy Coghlan hamarosan visszatér...

Az évszázad futóversenye lehet

Az ősszel: Lewis – Johnson – de hol?

– Szeptember végén újra egymás ellen versenyezhet a klasszikus táv, a 100 méteres síkfutás két legnagyobb alakja, az amerikai Carl Lewis és a kanadai Ben Johnson. A hírt Lewis menedzsere közölte a Reuter brit hírügynökséggel, hozzátéve: hat tizletti csoporttal tárgyal a találkozó pénzügyi feltételeiről.

– Az eddigi legalacsonyabb ajánlat egymillió, a legmagasabb hatmillió dollár volt – nyilatkozta Joe Douglas. – Három amerikai, két spanyol és egy holland cég jelentkezett, de azt hiszem, szeptemberhez közeledve egyre nagyobb érdeklődésre számíthatunk. A Lewis – Johnson összecsapás 1990 legjelentősebb sporteseménye lehet, s nem tartom kizártnak, hogy akár 10 millió dollár is összegyűlik a viadalra.

A menedzser elképzelései szerint a két kiváló sprinter legközelebb szeptember 25-ét követően találkozhat, pár nappal azután, hogy Ben Johnson letölti kétéves eltiltását. A kanadai atlétát a Nemzetközi Amatőr Atlétikai Szövetség (IAAF) a szöuli olimpiai doppingvétség miatt zárta ki a versenyekről. Emlékeztetes, hogy

Johnson a dél-koreai fővárosban legyőzte Lewist a 100 méteres döntőben, de eredményét a doppingellenőrzés után megsemmisítették, s aranyérmét vetélytársa kapta meg.

A kanadai futó botrányos ügyével később egy torontói vizsgálóbizottság is foglalkozott, és a vallomások alapján megállapították: Johnson 1981 óta szedett szteroidokat, így 1987-es világcúcsát (9.83 mp) is „kokszos” állapotban érte el. A közeljövőben ezt az eredményét ugyanúgy semmisé teszik, mint olimpiai győzelmeit.

Carl Lewis minden idők egyik legnagyobb atlétája: 1984-ben, Los Angelesben négy ötkarikás aranyat szerzett, és a 100 méteren, valamint a távolugrásban négy évvel később is megvédte címét.

– A nagy verseny helyszínét még nem választottuk ki, leginkább Japán vagy Észak-Amerika jöhet szóba – jelentette ki Douglas. – Elképzelhető, hogy Johnson nem szívesen futna amerikai közönség előtt, ezért az ázsiai ország tűnik a legjobb megoldásnak. Számomra Európa egyelőre csupán a harmadik lehetőség, de végső döntés még nincs.

A fejébe vette, aztán megcsinálta

A La Manche csatorna meghódítója

Ezer font 45 kilométerért

26 évvel ezelőtt az Újpesti Dózsában kezdte úszó pályafutását. Azt nem lehet mondani, hogy eredménytelen volt, hiszen a „pillangókisasszony” utalás legerősebb úszásnévére, melyben 6 magyar bajnoki címet szerzett, országos csúcsokat tartott, ezen kívül válogatottként EB döntős is volt. Ezek az eredmények persze a mai hazai klasszisok, Darnyi, Szabó vagy Egerszegi vezető sikeréhez képest semmiségnek tűnnek. Amiért viszont Szlavicek Gizella nevét leginkább megtanulta az ország, az utóbbi 8 évben hosszútávúszásban nyújtott produkciója.

Amikor 1981-ben befejeztem a versenyszerű faltól-falig úszást, már többször részt vettem a Balaton átúszó eseményeken – mondja a 32 esztendőű úszónő, aki érdekes módon jelenleg az FTC versenyzője és a BVSC edzője. Egy alkalommal ismerősöm Hajós Gyula, mivel nem ért rá, a jugoszláviai nem hivatalos Európa-bajnokságra szóló meghívóját nekem adta. Ezen a 16 kilométeres viadalon nőknél az 1. helyen végeztem, összetettben pedig második lettem. Ez az eredmény egyben azt is jelentette, hogy azóta sorozatban kapom a meghívókat a világ különböző részeire. Természetesen mindehová nem juthatok el. Férjem Perlaki Gábor segítségével, aki egyébként a magyar hosszútávúszók menedzseré, választom ki a számomra legmegfelelőbb eredményeket.

– Ön szerint mi szükséges ahhoz, hogy valaki helytálljon az úszás különleges világában?

– Ha egy szóval kellene válaszolnom, akkor azt mondanám: fanatizmus. Télen uszodában készülök a többiekkel együtt, míg nyáron speciális nyíltvízi edzéseket

tartok. Nagyon fontos a jó erőállapot mellett a monotonitás elviselése is, mert a hivatalos versenyeken általában 25 kilométer a táv.

– A jelek szerint Ön ennél jóval többre is képes, hiszen 1988. augusztus 23-án az első és eddigi egyetlen magyarként átúszta a La Manche csatornát. Miért vágott neki ennek a szinte emberfeletti teljesítményt kívánó próbának?

– Valaki szórakozásból bélyeget gyűjt, valaki más hobbitól megmássza a Himaláját, én pedig a fejembe vettem, hogy átúszom a La Manche-t. 8 év felkészülés után úgy éreztem, hogy sikerülnie kell a 45 kilométernek. Szerencsére nem kellett magamban csalódnom. S ami egyébként még az úszásnál is nehezebb volt, az angol szövetségtől az engedélykészerzés, valamint a nevezési díj lerovása, ami ezer fontba került. A siker azonban mindenért kárpótol, amit vállaltam, azt teljesítettem.

– Ezen a fantasztikus úszásán túl melyik eredményeire büszke?

– Három esztendeje az első hosszútávúszó világbajnokságon a nők között a 2. helyen értem célba, 1986-ban és 1988-ban szintén a 2. lettem Nápolyban a profi VB-n, igaz az amatőrök mezőnyében.

– Befejezésképpen elmondaná, hogy milyen erőpróbatételeket tervez az elkövetkező időszakra?

– Sok függ attól, hogy gerincem, mellyel jelenleg kezelésre járok Győrbe, miként jön rendbe. Minden esetre az 1991-es ausztráliai világbajnokságon szeretnék ott lenni, de elképzelésem szerint addig a Duna magyarországi szakaszát végigúszom majd.

Horváth Attila

A Dózsa is lépett

Magyar bajnokság külföldieknek

Erősített az újpesti jégkorongcsapat! Az Ú. Dózsa szerdán leigazolta Vjacseszlav Vasziljev, Alekszandr Malcev, továbbá Szergej Szvetlovot. A három szovjet sportoló olimpiai és világbajnoki címeket szerzett pályafutása korábbi évei során. A neves külföldiekkel alaposan megnőtt az esélyük a bajnoki cím visszaszerzésére.

Elárastották a magyar jégkorong-bajnokságot a külföldiek. A hányatott sorsú magyar jégkorong számára kétségtelenül jól jött a külföldiek jelenléte. A C csoportos világbajnoki mezőnyben küzdő mieink edződhet(né)nek, tanulhat(ná)nak tőlük, ugyanakkor – a kosárlabdához hasonlóan – közönségvonzó a jelenlétük, ez utóbbi a létminimum szintjén tengődő szakosztályok számára nem közömbös. Am ez az invázió, ami megindult, nem biztos hogy használ, sőt... A jászberényieknél ugye két teljes szovjet sor játszik, de másutt is hasonló a helyzet. Most a Dózsánál lesz egy szovjet meg egy magyar sor? A bajnoki elsőség klubszintű hajhászásának – keserű – levét éppen a márciusi, nálunk rendezendő C csoportos világbajnokságon isszuk meg?

Boróczi Gábor – a versenykiírások értelmében – csak magyar sorokat küldhet a pályára.

–bégyé–

ifi TOP 12

Viva Vivien?

A magyar sportolók idei első jelentős nemzetközi megméretése a hét végén (szombat-vasárnap) a franciaországi Vichyben megrendezésre kerülő ifjúsági Európa Top 12 asztalitenisz verseny lesz, amelyen négy hazai fiatal vehet részt. A fiúk mezőnyében Págyi Róbert és Bátorfi Zoltán, a lányoknál Ellő Vivien és Wirth Vera indul. Közülük eddigi eredményei és a ranglista alapján Ellő Vivientől várják a legjobbat. A Statisztika 16 esztendőű versenyzője így látja esélyeit.

– Tavaly vehettem részt először az ifi TOP 12 versenyen, s a bemutatkozás nagyon jól sikerült, hiszen Wirth Gabi mögött újoncként a második helyen végeztem – mondta. – Az elmúlt idény ugyanakkor felemásra sikeredett, hiszen a második fontos erőpróban, a nyári ifjúsági EB-n egyéniben már a második fordulóban elbúcsúztam. Az az igazság, hogy a TOP 12-n még nem volt vesztenivalóm, míg az EB-n már igen, az esélyesek közé soportoltak, s ezzel a teherrel nem tudtam megbirkózni.

– Ennek tükrében mit vár magától a hétvégi versenyen?

– Az európai ifi ranglista alapján Wirth Verával akár mindketten dobogón végezhetünk, hiszen a rangsorban én a 3., Wirth pedig a 4. helyen áll. Ugyanakkor a jelenlegi mezőnyt hihetetlenül kiegyensúlyozottnak tartom, tehát minden megtörténhet. Esélyes a ranglistavezető román Nastase, valamint két szovjet és két csehszlovák vetélytárs. Az is döntőnek bizonyul majd, hogy a két napos sorozatmérkőzéseket ki hogyan bírja fizikailag és idegileg. Én személy szerint csak az utóbbiú tartok.

– Képesnek tartja-e magát arra, hogy átvegye Wirth Gabriella örökségét, aki „kiöregedéséig” uralta az európai ifi mezőnyt?

– Ebben az évben az a célom, hogy megerősítem helyemet az európai élmezőnyben, az elsőséget majd az 1991-es szezonban, az utolsó ifi évemben pályázom meg.

Palánkkal vagy anélkül?

Láthatáron a kispályás labdarúgó OB

A kispályás labdarúgás eddig népszerű szórakozásnak, egyfajta „grundpótlónak” számított. Amatőrök és válogatott vagy NB I-es játékosok egyaránt szívesen álltak be futballozni a sportcsarnokok környékén létesülő alkalmi csapatokba.

Az idén pedig a játék megszűlött hívei elhatározták, hogy 12 csapat részvételével olyan tornát rendeznek, amelyet később országos bajnoksággá tarthatnak számon. Hétfőnként a Köröscsarnokban lépnek pályára a külföldön „Five a Side” néven ismert játék hazai képviselői, s az eddigi mérkőzések tapasztalatai alapján a találkozót várhatóan egyre nagyobb érdeklődés kíséri.

Dr. Fehér Károly, a bizottság elnöke a bajnoki rajt alkalmából rendezett sajtótájékoztatón elmondta, hogy a kispályás szakág vezetői szeretnék felvenni a kapcsolatot a Magyar Labdarúgó Szövetséggel, de eddig erre nem került sor. Érdekes jelenség, hogy a termekben eddig számos ismert,

profli futballista is megjelent, s minden anyagi érdek nélkül játékra jelentkezett. A bizottság elkészítette a szabályzatot, és most szeretnék megteremteni a jövő alapjait. A hétfőn kezdődő tornát MÚSZI Kupa néven rendezik meg.

Dr. Szepesi György, a FIFA kispályás bizottságának tagja röviden tájékoztatott a játék eddigi fejlődéséről. A leggyakrabban felmerülő és egyben legvitatottabb kérdés: engedélyezzék-e a palánkot vagy sem?

– Joao Havelange, a FIFA brazil elnöke határozottan ellenezte, hogy a kézilabda, a jégkorong és a labdarúgás valamilyen keverékét hozzuk létre – mondta Szepesi György. – Ezen a téren máig sem sikerült megegyezésre jutni, mivel hiába a nemzetközi szövetség tiltása, az NSZK-ban és Ausztriában rendszeresen nagy sikerrel rendeznek „palánkos” bajnokságokat. Véleményem szerint a jövőben is lesznek szabályviták, de nekünk a FIFA-előírások betartásával kell hozzákezdeni az alapok lerakásához.

Olaszország és Franciaország (40-40 fő), neveztek amerikai, holland, norvég, görög és román vívók is, utóbbiak a magyar szövetség vendégei. A mezőny erősségét jelzi, hogy a tavalyi győztesek közül – Amore (férfi tőr), Trillini (női tőr), Sirovich (kard), Kovács Iván (párbajtőr) – csupán a dallamos nevű olasz vívónőnek nem lesz lehetősége ismétlésre, mivel már nem junior korú. Az elnevezésen kívül más újdonsággal is szolgál a viadal. A fiataloknál most mutatkozik be az új lebonyolítási rendszer, így a csatározás a tavaszi junior világbajnokság főpróbájának is nevezhető. Minden nap reggel 8 órakor kezdődik a pengecsata, s délután 5 órakor kerül sor az érmes helyezéseket eldöntő asszókra. A nap folyamán minden találkozáson nagy jelentősége lesz, egy-egy „botlás” vigaszágra küldheti a versenyzőket, s az új szabályok szerint az nem lehet végső győztes, aki onnan jut a döntőig.

A műsor:

csütörtök: férfi tőr; péntek: női tőr; szombat: párbajtőr; vasárnap: kard.

A vigaszágról már nem lehet győzni

Kezdődnék a budapesti vívónapok

Megszokott már, hogy minden év elején Budapesten randevúznak a világ legjobb fiatal fegyverforgatói a Nemzetközi Budapest Junior Vívóbajnokságon. A négy fegyvernem viadala az idők során rangos eseményé vált, az itt pástra lépett versenyzők közül többen olimpiai- és világbajnoki érmesekké „cseperedtek”. Elég csak a kardozó Néballd György és Bujdosó Imre, a tőröző Szócs Zsuzsa és Jánosi Zsuzsa vagy a külföldiek közül Zita Funkenhauser (nyugatnémet, tőr), Pavel Kolobkov (szovjet, párbajtőr) és Dimitrij Sevcenko (szovjet, tőr) nevét említeni.

Csütörtöktől négy napon át 25 ország fiataljai népesítik be a Nemzeti Sportcsarnokot, s indulnak harcba a 17. Budapest Bajnokság érmeiért, illetve új néven, a Budapest Bank Világ Kupa verseny pontjaiért – ugyanis a fő szponzor, a BB több száz ezer forinttal járul hozzá a sikeres lebonyolításhoz. A legnagyobb létszámmal a házigazda magyarok szerepelnek, fegyvernemként 24-30 versenyzővel. Népes küldöttséggel szerepel az NSZK,

Köszöntjük

TITUSZ és LEONA

nevű olvasóinkat

A név a latin Titusból származik. Jelentéséről egyelőre nem tudtak megegyezni a nyelvészek, így hát a Tituszok vagy e név adói választhatnak, melyik megfelelőt azonosítják szeretteikkel. Eszerint lehet tisztelt, becsült, tiszteletre méltó férfiú, míg a szelíd lelkek maradhatnak a mezei galamb lírai jelenségnél.

A szép hangzású, de ritkán használt Leona a Leó férfinév latinus női párja. Eredetük tehát egy: a görögök Leo kezdetű személyneveket Leónnak becézték. Ennek az előtagnak a jelentése (ki ne tudná?) Oroszlán. A rómaiak ezt a latin leo (oroszlán) szóhoz hasonlítva Leo formában vették át. Európában később mint latinus, mind a görögös formában elterjedt, előbb keresztény névként, később utónévként, egyéni névként.

A Nap kél: 7.32 óraker
nyugszik: 16.06 óraker

A Hold kél: 10.51 óraker
nyugszik: -

Hideg idő

Csütörtökön egyre többfelé szakadozik fel a felhőzet, hosszabb-rövidebb időszakra kisüt a nap. Csapadék már nem valószínű. Az északi, majd keleti szél időnként megélelné. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet délnyugaton -3, északkeleten -8 fok körül, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 1 és -4 fok között alakul.

Alaszkai vulkánkitörés

Alig három héttel ezelőtti kitörése után most ismét működik az alaszkai Redoubt vulkán. Az Anchorage-tól 180 kilométernyire délnyugatra fekvő tűzhányó kedden hatalmas hamufelhőt lövellt 13 kilométeres magasságba, s ezzel útvonala megváltoztatására kényszerítette a Delta Airlines légitársaság egyik repülőgépét.

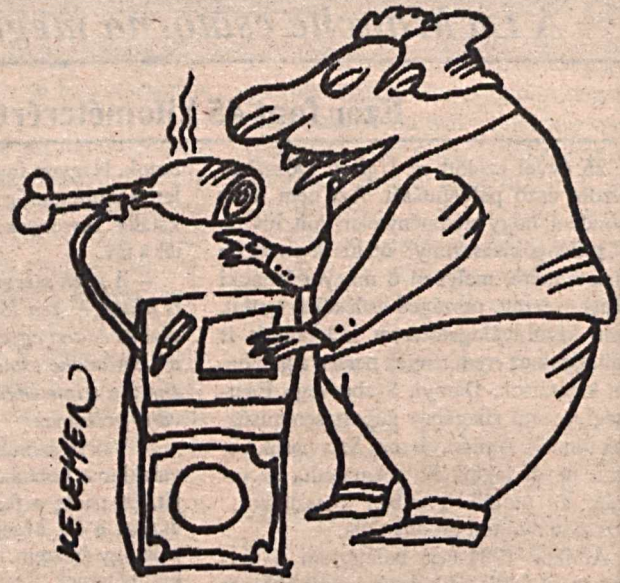
A Redoubt 25 évi nyugalom után december 13-án kezdett működni. Egy nappal később egy, a közelébe, tízezer méter magasságban repülő utasszállító gép a vulkáni hamufelhőbe került, s mind a négy hajtóműve leállt. A KLM légitársaság Boeing-747-es gépe fedélzetén 247 személlyel, 3200 métert zuhant, majd ismét beindultak reaktorjai s így sikeres kényszerleszállást hajtott végre.

Január 8-tól: új húsárak

Január 8-tól átlagosan 32 százalékkal drágulnak a húsipari termékek. Eszerint a rövidkaraj szűzpecsenyével 250, a sertéscomb 250, a lapocka 210, az oldalas 130 forintba kerül majd. A marhahúsok közül a stefánia 220, a lábszár 180, a szegy, az oldalas, a csontos levesthúsok ajánlott ára 110 forint. A felvágottak közül a párizsi kilója 130, az olasz 170, a Zala felvágott 190, a gépsonka 360, a Pick szalámi pedig várhatóan 460 forintba kerül majd. A füstölt kenyérszalonna ajánlott ára 60, a disznósajté 80, a füstölt kolozsvári szalonai pedig 160 forint.

Az igazgató elmondta, hogy az év során már csak kisebb mértékű árnövekedés várható, ha a termelők áremelést hajtanak végre. Jelenleg a sertés felvásárlási kilónkénti ára 66 forint, szemben az elmúlt évi átlag 56-tal, ám a termelők már most 70 forintot szeretnének kapni. Több helyen visszatartják az árut, hogy ily módon érjék el a felvásárlási ár további emelését. Ezért nem zárható ki a későbbiekben egy újabb, mintegy 5 százalékos fogyasztói áremelés.

(MTI)

Trabantok Hollandiában

A berlini fal omladozásával kedvezőbbré fordult a holland Trabant Klub és tagjainak sora is. Bart Stokot, a klub elnökét szomszédai korábban nem győzték szidalmazni az úgymond „esellen, otromba, füstökádó, ként lehelő ördögszeke-re” miatt. Az NDK-ban bekövetkezett változások hatására Hollandiában azonban immár támogató helyesléssel bólintanak a primitívnek mondott gépkocsira, s ellenségeskedés helyett baráti viszonyulnak hozzá. A holland Trabant Klub 70 tagot tömörít, ám nem mindegyikük a Trabant megszállottja, akad köztük Wartburgos és más kelet-európai gépkocsimániás is. Viszont az egyik tagnak hűsz(!) keletnémet gépkocsija, zömmel Trabantja van.

Hollandia 1974-ben megtiltotta a Trabantok importját, mivel azok füstje már akkor a tűszerese volt a megengedett értéknek – folytatja a klubvezető. Így aztán a hollandok, akik nem kaptak idejében észbe, később hiába is vágytak az NDK gépkocsira, az utakon legálisan csak a már addig bejegyzettek közlekedhettek. Áruk jelenleg 500–2000 holland forint (250–1000 USA dollár) között mozog. A klubnak tagjain kívül van saját újságja is, a Kék Füst.

Kód bénította meg szerdán a milánói Linete légitársaság forgalmát. A repülőtér csütörtökig várhatóan nem fogad járatokat. Ezeket Bergamo és Malpensa városok repülőtereire irányították át, de ez utóbbi ugyan csak beszüntette később a gépek fogadását a rossz idő miatt.

Bécsi rablótámadás három halottal

Az utóbbi évek legsúlyosabb következményekkel járó rablótámadásként vonul be az osztrák főváros bűnügyi krónikájába az az eset, amely kedden este történt Bécs Meidling kerületébe. Az itt lezajlott postarablási kísérlet tűzharcot robbantott ki, s ebben egy postai alkalmazott életét veszítette, egy másik postás és egy rendőr veszélyesen megsérült, a rendőr golyói pedig két rablót megölték.

A posta szállítóautója esti értékbejűtő körútján érkezett a meidlingi postahivatalhoz, s amikor személyzete hozzákezdett a berakodáshoz, a közelben lesben álló rablók pisztolyukból minden

felszólítás nélkül löni kezdtek rájuk. Halálosan eltalálták a gépkocsi vezetőjét, továbbá megsebesítették a kocsikísérőt és a velük érkezett egyenruhás rendőrt is, de ez utóbbinak négy súlyos sérülése ellenére sikerült két tettetett fejlődéssel leterítenie. Mint utóbb kiderült, az agyonlőtt rablók hasonló cselekményekért már korábban büntetve voltak.

Az eset hőse, a mesterlövésznek mutatkozott 32 éves Franz Kurt rendőr a kórházban orvosainak közlése szerint túljutott az életveszélyen.

– Nagy sikerrel vetítik az Egyesült Államokban Gazdag Gyula „Hol volt, hol nem volt” című filmjét. Az 1987-ben készített alkotást több mint egy éve játsszák az amerikai moziban, s a kelet-európai események nyomán megélelné kívánt érdeklődés eredményeként a legutóbbi 26 hét alatt 110 ezer dolláros nyereséget hozott forgalmazóinak.

A kritikusok figyelemre méltónak tartják, hogy az amerikai moziban „Magyar tündérmese” címen vetített film mintegy előre megjósolta az azóta bekövetkezett eseményeket. Rendezője, Gazdag Gyula, jelenleg a Los Angeles-i California Egyetem vendégprofesszora.

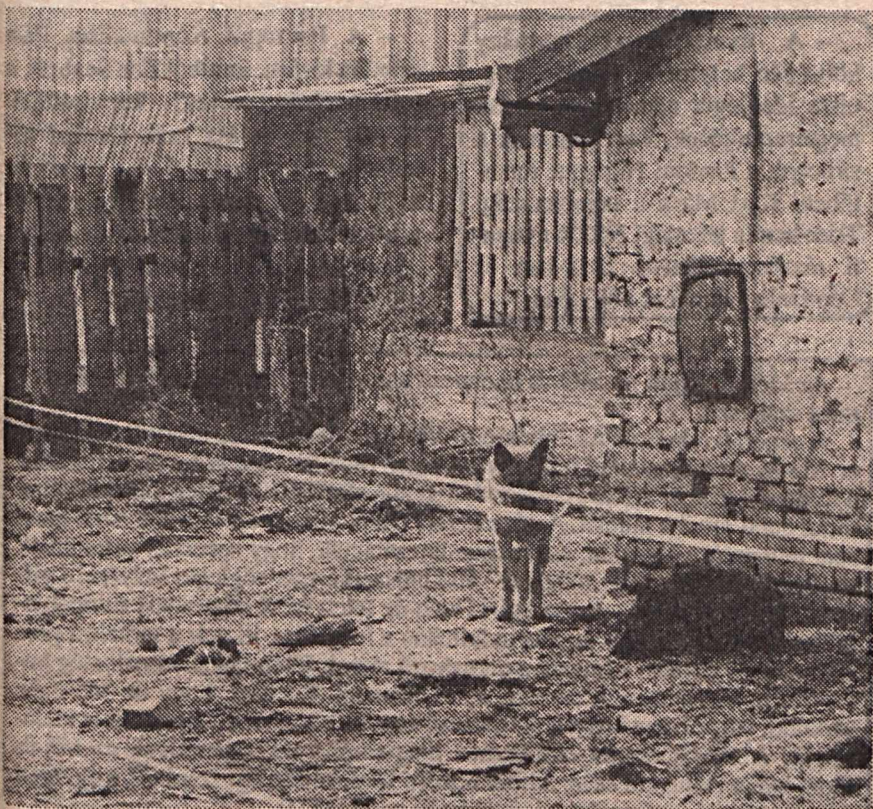
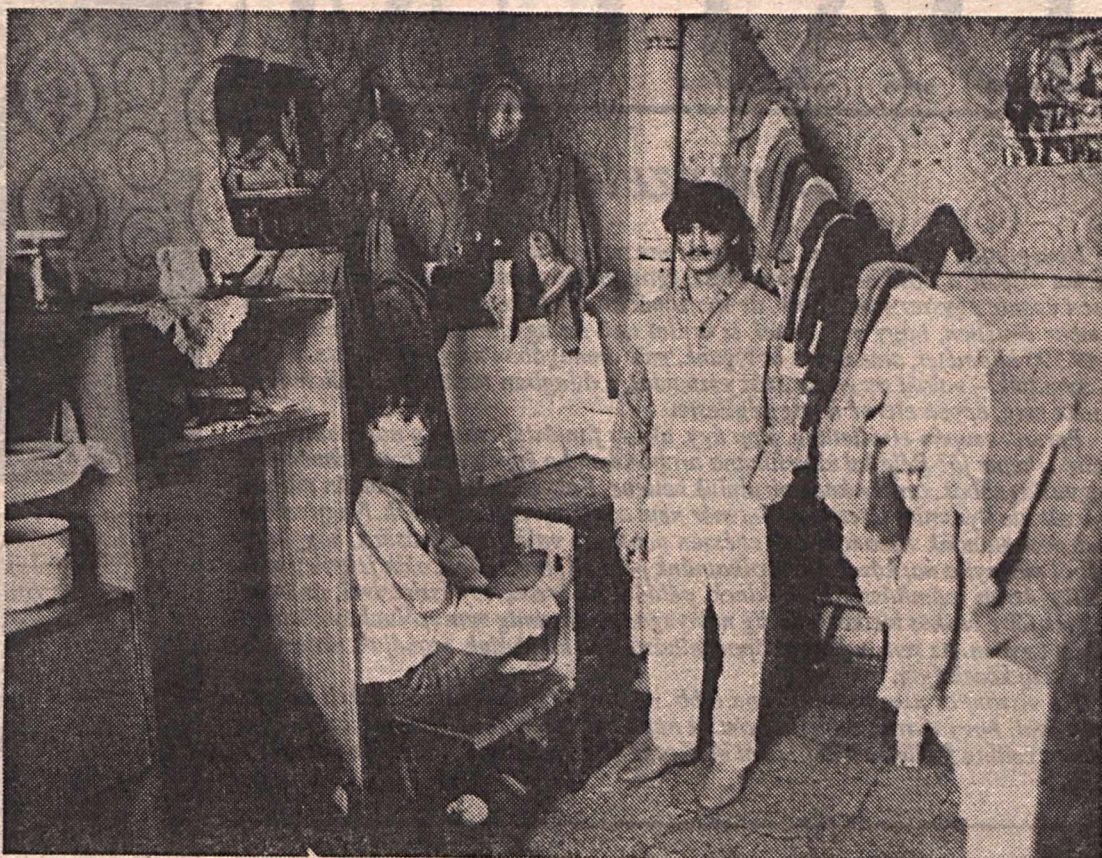
– Szívkoszorúér-trömbózis miatt Kairóban kórházba szállították Omar Sharif világhírű egyiptomi filmszínészt. Az Al-Gumhuriya című egyiptomi lap szerdai értesítése szerint az 57 éves legendás férfiszépség állapota nem válságos, és néhány nap múlva gyógykezelés céljából átszállítják Londonba.

„Új Szövetkezet” címmel, tartalmában és formájában is megújulva szerdán jelent meg a SZÖVOSZ eddig 42 évfolyamot megért „Szövetkezet” című hetilapja. Az első sorban a fogyasztási szövetkezetek mintegy 3 milliós tagságának, alkalmazottainak és vezetőinek készülő újság – fennállása óta először – nemcsak az előfizetőkhez jut el, hanem az utcai árusoknál is kapható.

Magyar bűnözők ékszerrablási ügyének tárgyalása kezdődött meg szerdán egy bécsi bíróságon.

A 30 éves Tolnai József, az ugyancsak 30 esztendő Papp Imre és a 24 éves Zöld László tavaly áprilisban megtámadott és kirabolt egy magyar származású bécsi ékszerkereskedőt. A brutális rablótámadás során az áldozat súlyos sérüléseket szenvedett, és ezek következményeit még ma is viseli. Negyedrendű vádlottként jelen van a perben egy magyar származású osztrák állampolgár is. A 37 éves Bertalan József már hat éve él az osztrák fővárosban. A rablás áldozatának bátyja alkalmazta őt sofőrként, ezért jól ismerte az ékszerkereskedőt, Ortner László szokásait és vagyoni helyzetét. Ő adott tippet a három budapesti bűnözőnek, akikkel egyébként Bécsben ismerkedett meg korábban. Megkerült a kétféle millió hatszázezer schilling értékű elrablott ékszer is.

Az Agrárszövetség (korábbi nevén az Agrárreformkörök Egyesülete) gödöllői országos nagygyűlésén elhatározta, hogy saját jelöltek állításával vesz részt az országgyűlési választásokon. A szövetség célja, hogy minél több, a mezőgazdaság, a falu, a vidék jövője iránt elkötelezett képviselőt juttasson be a Parlamentbe. Az Agrárszövetség a választási kampány tervezésére Országos Választási Iroda létrehozását határozta el. Az Országos Választási Iroda címe: 1054 Budapest, Akadémia u. 1-3. Levélcím: 1361 Budapest, Pf.: 3. Telefon: 132-0931, 153-4444 központi szám.

Nyíregyházi capriccio

Kapfinger András képriortja

DÁTUM

Napközelen

Nem mintha különösebben érdemes lenne számon tartani, de tény, hogy ma este hat óraker a Föld napközelen lesz. Igaz, ebben nincs semmi szenzációs, hiszen évente egyszer ismétlődik, de mostanában olyan kevés biztos dolog van az ember életében, hogy már ennek is örülni tud. Az ugyan igaz, hogy az átlagos 149 598 kilométer, amennyire bolygunk, már önmagában megfoghatatlan, de ha – mondjuk – valaki megérne száz esztendő, s átlagban naponta 4,1 kilométert tenne meg, éppen elérné a nagy égiteket.

Persze, csupán elméletileg. Épp úgy, ahogy fantáziálhatunk a napközelenről is: mire lehetne jó? Például elpiríthatna arcborókat, ha éppen nem azok lennének a legvastagabbak, amelyeknek pirulniuk kellene. Fokozódhatna az ibolyán túli sugárzás, de ilyesmire Csernobil óta már nem annyira vagyunk vevők. Nagy erőket mozgósíthatnánk viszont annak egészen pontosan való kiszámítására, hogy igazából mennyi a napközelen. Javasolhatnánk például, hogy azok, akik jelenleg más csillagászati számításokkal bíbelődnek, például az áremelés részleteivel, azonnal tegyék félre vaskos íveiket, s addig ne nyugodjanak, amíg nem szólunk nekik napközelen ügyben. Az sem baj, ha csöppet elhúzódik a munkájuk, mondjuk, akár a jövő évi új közelségig.

Ha viszont ez nem menne – ami több, mint valószínű –, mégis be kell érniünk annyival, hogy marad a biztos pont: a napközelen ténye. A kár csupán az, hogy a fényes csillag felületi 5770 C-ából oly kevés ér bennünket. Nem így az áremelésből...

#

Nem küldtek zsoldosokat

Az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövetsége szerdán közleményt juttatott el az MTI-hez. Ebben a nagykövetség – bírálva az MTI-nek az AFP hírhírnökség jelentésére is támaszkodó információját és igényelve az Iráni Iszlám Köztársaság valós álláspontjának közlését – visszautasítja a magyar tömegkommunikációs eszközök által a Ceausescu támogatására küldött iráni erőkről szóló híreket.

Leszögezi: „Az Iráni Iszlám Köztársaság kapcsolatai más államokkal a népek érdekein alapulnak és távol állnak mindenféle elnyomás alkalmazásától és annak elfogadásától. Az Iráni Iszlám Forradalom, természetéből fakadóan, szembeáll bárminemű diktatúrával és támogatja a demokratikus folyamatokat. Így üdvözölte a kelet-európai demokratikus fejleményeket is.”

Ezer Weizman izraeli tudományos és kutatási miniszter, a Munkapárt vezetőségének tagja szerda délután elutazott Izraelből, hogy a szovjet tudományos akadémia meghívottjaként Moszkvába látogasson.

Tel-Avivban az utóbbi két napban számos mendemonda kapott szárnyra, miszerint Ezer Weizmant esetleg fogadja majd Mihail Gorbacsov is. Az izraeli miniszter elutazása előtt azonban „ostoba híresztelésnek” minősítette ezt. Az eredeti program szerint a tudományos akadémia képviselőivel folytatandó tárgyalásokon túl a miniszter Leningrádban felkeresi egyes rokonait, majd Moszkvában részt vesz az ottani turnén levő izraeli Habimah nemzeti színház bemutató előadásán.

A mostani útnak különös fzt ad, hogy Ezer Weizman az év első napjaiban főszereplője volt a kormányválság veszélyét is felvető belpolitikai botránynak. Mindenesetre Ezer Weizman moszkvai útja előtt Jichak Samir bejelentette: a tudományos miniszter semmiféle felhatalmazással nem bír politikai kérdések megvitatására.

Még a jelenlegi Országgyűlés módosítsa az alkotmányt úgy, hogy mindig a nép válasszon közvetlenül köztársasági elnököt. Sőt, szeptemberre tűzze is ki az elnökválasztás időpontját, mert ily módon – még kétfordulós választás esetén is – október 23-án, a köztársaság kikiáltásának napján beiktathatják hivatalába a Magyar Köztársaság elnökét. Ezt indítványozta Király Zoltán és Raffay Ernő, Csongrád megye két képviselője.

A magyar oktatás fejlesztéséhez nyújtott átfogó osztrák támogatási program lesz a fő témája Hilde Hawlicek osztrák közoktatási, művelődési és sportügyi miniszter magyarországi tárgyalásainak.

Az osztrák támogatási program többek között előirányozza egy osztrák gimnázium vagy szakközépiskola alapítását Magyarországon. Az osztrák oktatási minisztérium kiadványában megjelent ismertető szerint a csomagterv magában foglalja tanárok és oktatási segédanyagok küldését, tanárok továbbképzését és speciális szakismeretek átadását. A támogatási programot „az osztrák gazdasággal együttműködve” kívánják megvalósítani. A magyarországi kétnyelvű gimnáziumokban már ma is dolgoznak osztrák oktatók.

A bukaresti televízióban bejelentették, hogy a Nicolae Ceausescu által építtetett új lakóházakba, amelyek az új kormányközpont közelében már két esztendeje üresen, lakatlanul állnak, a bukarestieket, a rászorulókat költöztetik be. Szerdán kétszázhatvan család kapott új otthont.

A főváros ellátása kielégítő. Kenyér ugyan nem mindig és nem mindennapi van, húsért meg hosszú sorok állnak, de az étolajból, a cukorból és más, korábban „jegyre” kapható élelmiszerből már bő a kínálat. Közölték, hogy újabb hús- és élelmiszerzállítmányok vannak útban a főváros felé.

– A nyugatnémet kormány költségén helyreállítják a kommunista ideológia német származású megteremtőjének, Karl Marxnak a sírhelyét a londoni Highgate temetőben. Karl Marx a németországi Trier-ben (a jelenlegi NSZK nyugati részén) született 1818-ban és Londonban hunyt el 1883-ban.

– A Portugál Kommunista Párt szerdán kizárta soraiból Zita Seabrát, a reformszárny vezető képviselőjét. A párt megújulása csak Cunhal lemondásával képzelhető el – jelentette ki Scabra, aki saját kizárását a pártból a következő mondattal kommentálta: „Sajnálatos, hogy a párt megújulása az újítók kizárásával kezdődik.”

Az idén átadják az MO-ás budapesti autópálya körgyűrű első 15 kilométeres szakaszát.

A generálkivitelező Aszfaltútépítő Vállalat tájékoztatása szerint az M1-est az M5-ös úttal összekötő félkörgyűrű budai oldalán a téli szünetig befejezték a földmunkákat az építők, tavasszal itt az alapstabilizációs réteg kialakításával indul majd újból a munka. Az út a hárosi Duna-hídon vezet tovább, ahol most sem pihennek a szerelők, hamarosan hozzálatnak, hogy speciális hidraulikák segítségével a jelenleg „máglyán” álló hídszerkezetet végleges helyére, a pillérek sarujára cresszék. A soroksári Duna-ág feletti ívelő négysávos autópálya-hídon viszont akár már meg is indulhatna a forgalom, itt már a terhelési próbákon is túl vannak, s csupán a csatlakozó részek földmunkái várnak még befejezésre. Ugyancsak a tavaszi, nyári hónapok feladata, hogy az M5-ösbe torkolló, még el nem készült útszakaszon a több rétegből álló burkolatot kialakítsák. A tervek szerint októberben megindulhatnak a járművek az M0-ás úton, ami a Dunántúl és az Alföld közötti közlekedést egyszerűsíti, s egyúttal a budapesti tranzitforgalmat is csökkenti majd (MTI)

**Holnapi
számunkban
olvashatják,**

**hol öntözik
gázolajjal
a fákat**